Daily Wahdat -Peshawa

ورځپاڼه وحدت - پېښور

بنسټ اېښودونکی: پیر سید سفید شاه همدرد
ذمه وار: سید هارون شاه

د پښتنو ټولنيز ولسوليز ګوند او د
پښتون قامي وحدت په اړوند خپرې شوې ليکنې

د ديورنډ کرښه هيڅکله نه منو

داکرښه دلراوبرپښتنو دويشلوسازش دے خوپښتانه څوك هم په داسې کرښوجدا کولے نه شي افغانستان زماکور دے اوزه خپل کور ته راغلے يم

حکمرانان دپښتنوپه خاوره دپښتنو وينې توبوي، دوزيرستان اوباجوړ نه پس اوس د خيبرايجنسى نمبر دے، صحافيانو سره خبرې ،دزلمى هيوادمل لخوا په تورخم داے اين پى دډلې دروند استقبال وشو

PESHAWAR SATURDAY, APRIL,14, 2007

تورخم ته په رسيدو دافغان اولس مشر په نمائندګى
د دولت وزير زلمے هيواد مل اسفنديارولى،
ميرمن نسيم ولى خان اوافراسياب خټک ته دروندهرکلے وائى.

(فوټو شيرزاد)

جلال اباد(نوررحمان شيرزاد) د عوامى نيشنل پارټى دمشر اسفنديار ولى خان په مشرى د دغه پارټى يو شمير غړى د تورخم له لارې جلال اباد ته لاړل. په دغه هئيت کښې داسفنديار ولى نه علاوه بيګم نسيم ولى

باقى صفحه 5نمبر1

14 اپریل 2007

1992 [illegible] 17

THE FIRST AND ONLY PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

A.B.C CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو روميې او اکيوه ورځپانه

ورځپانه پېښور

وحدت

رجسټرډ پي ۲۷

چيف ايډيټر: پير سيّد سفيد شاه همدرد

د نهې ورځ ۱۲ رمضان المبارک ۱۴۱۲ هـ، ۱۷ مارچ ۱۹۹۲ء يکم چيتر ۲۰۴۸ ب، بيعه دوه روپئي، جلد ۷ شماره ۱۳۷

دَ کونړ دَ ولايت قومونو سنډا کيمپ کښې شورئ جوړه کړه

افغان جرګې د پاره د زمونږ دَ شورئ نه هم نمائندګان واخستے شي

پېښور (پ ر) د کونړ ولايت د قومونو يوه لويه غونډه سنډا کيمپ کښې اوشوه غونډه کښې د کونړ ولايت عالمانو جهادي قومانډانو او قومي مشرانو ګډون او کړو غونډے په يوه خله و کيں عبدالجبيل ملنګ د قومي شورئ رئيس، ملک عبد الاحد مرستيال. ډاکټر صادق منشي او عبد القيوم د دويم منشي په توګه اوټاکلے شو. د

جرګے برخه والو د پاکستان حکومت مننه او کړه چه د پارلس کاله ئے د افغان اولس سره سم دارو او تکليفونو ته ځان اونيولو دے نه علاوه غونډے اقوام متحده د پينځو نکتو د فارمولے هم حمايت او کړو او پښتن سيوان نه ئے غوښتنه او کړه چه د لوئے جرګے لپاره د زمونږ د شورئ نه هم يو نمائنده واخستے شي.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د ورمبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

بیعه څلور (4) روپۍ

رجسټرډ نمبر ۲۷

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

جمعه ۴ جون ۱۹۹۷ء

د پښتنو د یووالي ورځ په جرمني کښې نمانځلے شي

پېښور (وحدت خبریال) سباله د جرمني په ښار کولن کښې د پښتون قام د یووالي ورځ نمانځلے شي چې ور کښې به د نړۍ د ګڼو هیوادونو نه خواوشا دوه زره لیکوالان، پوهان او سیاستدانان او هلته میشته

باتې صفحه اخر اول کاله

باتې:: پښتانهٔ یووالي ورځ

افغانان ګډون کوی. دا ورځ هر کال په جرمني کښې د میشه پښتنو د تنظیم پښتون سوشل ډیمو کریټک ګوند د سیوری لاندې نمانځلے شي. چې پکښې پوهان د پښتون قام د یووالي د ضرورت او اهمیت په حقله ډیرې ګټه ورې خبرې کوی. د دې ګوند باني او مشر ترقي پسند شاعر او لیکوال کبیر ستوری په یوه مرکه کښې ووې چې سږ کال به په دې ورځ د افغانستان په خاوره د امن د قیام په لاره چارو غور کولے شي. ستوری زیاته کړه چې پښتون د یو وحدت نوم دے او دا وحدت نور ډیره موده د یو بل نه جدا نهٔ شي پاتې کیدے. د پښتونخوا قامي پارټي مشر او پخوانے وفاقي وزیر محمد افضل خان به په دې موقع مشر میلمه وی ځکه چې د جون په شپږویشتمه نیټه جرمني ته رسیدلے دے او په دې ورځو کښې ئې ګڼو قام پرستو پښتنو سره لیده کاته کړی دی. په دې دستوره کښې د تنظیم مشران غړی محمد شیرین کردیوال، علي خان مسعود او هدایت بنګش میلمنو ته هر کله راشه وائي. او د دې ورځې په اهمیت به خبرې هم کوی.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د روميې ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

پېښور

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

د جمعې ورځ ۸۰ ۲ وروستے خور ۸ ، ۱۴ ۱ هـ ق ، ۹ لړم (عقرب) ۱۳۷۶ هـ ش ، 31 اکتوبر 1997ء ، جلد 12 ، شماره 295

د پښتنو سنطقه کښې امن او سوکالۍ د وخت ضرورت دے ، ستوری

وخت راغلے دے چې ويښل شوی پښتانه خپلو کښې يو شي ، کولون کښې مرکه

کولون (پ ر) د پښتنو ټولنيز اولس ايز گوند د احمد شاه بابا د پاچا کيدو او د لوئي افغانستان بنسټ ايښودو د دوه سوه پنځوسمې کليزې په اړوند د چارشنبې په ورځ د 1997 عيسوی کال د ۱ اکتوبر د مياشتې په يو کم د يرشمه نيټه د ماښام په شپږو بجو د جرمنى د کولن په ښار

پاتې صفحه اخرد ريم کالم

پاتې :: کبير ستوړے

کښې غونډه وکړه. نوموړی گوند جرمنى څخه راليږل شوی فاکس کښې وئيلي دی چې غونډه کښې د پښتنو د ټولنيز اولس ايز گوند د مشر او د مشرانو د جرگې د غړو نه علاوه د پښتنو د کلتوری ټولنې «کولن» مشر محمد شرين گرديوال، د پښتون کور استازی مبارز ساپی او گڼ شمير سينه والو گډون کړے وو. غونډه د پی ايس ډی پی د مشر ډاکټر کبير ستوری لخوا پرانستل شوه او د احمد شاه بابا د پاچا کيدو او د لوئي افغانستان د جوړيدو د دوه سوه پنځوسمې کليزې په باب ني حاضرينو ته د خپلې وينا په ترڅ کښې ووئيل «د احمد شاه بابا په ديره کښې ټول پښتانه يو ځاني راغونډ وو خو دوخت غاصب قوت په برخو وويشل، اوس د دې وخت را رسيدلے دے چې ويشل شوی پښتانه يو ځاني شی، ستوری زياته کړه چې د پښتنو يو والے په منطقه کښې د امن او سوکالۍ لپاره د وخت ضرورت دے». بيا پوهاند ډاکټر محمد قاسم جمدر، ډاکټر شيرافضل گرديوال، انجينئر حبيب رسول او محمد شرين گرديوال او نورو ويناوې وکړې.

پهٔ ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپاڼه

ورځپاڼه THE DAILY WAHDAT PESHAWAR پېښور

وحدت

رجسټرډ پي نمبر 27

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

شنبه (خالی) 25 ربيع الاول 1420 ھ ق، 21 سرطان (چنګاښ) 1378 ھ ش

10 جولائی 1999ء، 26 ار ب 2056، جلد 24، شماره 190 بيعه 4 روپۍ

جرمنی کښې د افغانستان «د قلم توره»

بوقلم د برې ئې معنې
د بر ئې مطلبونه
مختلف ئې کارونه
کوم قلم چې فقط قلم وی نو
صرف حرفونه ولیکی خو کوم قلم چې
توره هم شی نو تاريخونه جوړ کړی.
سونږ چې د قلم اوٗ تورې پهٔ حقله تاريخ
ته ګورو نو خوشحال بابا هم قلم اوٗ
توره يو ځائې استعمال کړی دی.

زهٔ ئې چالره وهم قدر ئې چا زده
پهٔ اردو وسوزه داتورې قلمونه
نن چې زه د افغانستان «د قلم توره»
يادوم نو د ابدالی د قلم اوٗ تورې د وطن
د يو شاعر کتاب «د قلم توره» زما پهٔ
وړاندې دے د ډاکټر کبير ستوری
د شعرونو مجموعه «د قلم توره» چې پهٔ
تصويری او معنوی لحاظ د افغانستان
پهٔ ائينه کښې وګورم نو ماته ستورے
د ټولو پښتنو د هغې ارمان پهٔ شکل
کښې ښکاره شی چې وئيل به ئې:

اے د سبا ستوريه کله به راخيږې تهٔ

افغانانو د خپل ارمان ترانه پهٔ داسې
وخت کښې وئيلې ده چې هغوی سره
خپل ستوری پهٔ خپل اسمان کښې

موجود وو. دا ترانه دا ارمان چې اوس
د لراو بر پښتانهٔ وائی نو درد اوٗ ياس
به ئې لا زيات وی ځکه چې زمونږ
دارمانونو د بر بلا ستوری پهٔ پردو
اسمانونو ورک دی پهٔ دغه ستورو
کښې يو ډاکټر کبير ستورے هم دے.
ماستورے ليدلے نهٔ دے خو
د هغهٔ د شعر پهٔ وجود کښې چې کومې
نالاوې پښتې سره ګوډې دی پهٔ هغې پهٔ
پوهيږم. ستوری زهٔ ليدلے نهٔ یم خوځما
خو چې پهٔ کوڅو غوړونو الوزی هغه
د پښتون شعور غوړونه دی. نن چې
د هغهٔ کتاب ساله د هغه برخوردار
راوړو نو «د قلم توره» زما پهٔ وړاندې
د ډاکټر کبير ستوری يو داسې شعری
تصوير ښکاره شو لکه چې ماته وائی!

لګرونه مې کلونه شول پهٔ قام به ئې شيندم
خيالونه مې سازونه شول نغمې د ژوندونو هم

سور پوښ يم ستورے وائی سرې جامې مې
دی اغوستی
پهٔ لار د باچا خان به قدم پهٔ دم مخکښې به ځم
ډاکټر کبير ستورے د باچا خان او
د باچا خان پهٔ حواله د هر پښتون قوم

پرست د لارې مل دے. هغه زما د وطن
د هغه پښتون قوم پرستو لار ښودانو
معتقد دے چې اوس د هغوی نه پخپله
لاره ورکه ده. ورک خلق چې پهٔ ورکو
لارو روان شی نو هغوی لا ورکيږی.
دا کيله با دا باور به ډاکټر صېب نهٔ

نور البشر نويد

کوی ځکه چې هغه د پښتو د خاورې
نه ډېر لرې د جرمنی د رنګونو پهٔ ماښام
کښې ګردش کوی خو کهٔ هر چا د
خپل وطن نه لرې د رنګونو د ماښام نهٔ
بامه خپلو وطنونو ته وکتل نو د پښتو
د اسمانونو پهٔ سرو اسمانونو کښې به
ورته پهٔ شپه کښې هم دا اسمانونه
د شفق د رنګونو هنداره ښکاری. او

د وطنونو د شپې اوٗ ورځې پهٔ وختونو
کښې به ئې خطا کړی. زهٔ محترم
ستوری ته پېغور نهٔ ورکوم بلکې ځان
سره ئې پهٔ هغه وير کښې اخته کوم
چې ځوا د بر ځوا به مونږ پهٔ پېښور
کښې د کابل نه داغيږ او ريدو.
«اے د سبا ستوريه کله به راخيږې تهٔ»
نو زمونږ د خپلې پښتونخوا د اسمان پهٔ
حقله دا يقين پوخ شو. چې د دې اسمان
نه يو بل اسمان هم شته چې پهٔ هغې
د پښتون د قسمت ستوری راخيژی او
رڼا کوی خو خوب، خوب وی. دا
خوب مونږ ټولو پښتو پهٔ کلونو کلونو
وليدو مونږ سره پهٔ لاسونو کښې فقط
قلم پاتې شو. هغه قلم چې زهٔ ورته د
ځان اوٗ خپلو بچو د پاره د معاش ذريعه
وايم او د وطنونو نه لرې پښتانهٔ ورته
توری وائی. زما پهٔ شان يو قلم پهٔ
جرمنی کښې د ډاکټر کبير ستوری
سره هم دے هغهٔ ترې توره جوړه کړې ده.
د خپل قلم ژوند ئې اوږد اوٗ تاريخ ئې
جوړ کړو. د قلم نه توره جوړول د هر چا
کار نهٔ دے د اجرات غواړی خپلې نظريې
اوٗ مقصد سره وفا غواړی مونږ پهٔ غريب
وطن کښې د قلمونو نه تورې نهٔ شو
جوړولے. ځکه خو د کابل نه تر پېښوره
پورې سرې لښکرې راپورته نهٔ شوې.

د لته د قلمونو ژوند ته خطرې
اوړيدې. تورې اوٗ ټکی ورک شول
کتابونه او تاريخونه وسوزيدل نظريې
اوٗ مقصدونه ختم شول جګ سرونه خم
اوٗ غرانګور اوازونه بوغی شول. پهٔ
داسې حالاتو کښې چې د هر لوری
څوک د قلم نه توره جوړه کړی نو هغه
به پهٔ تيارې کښې د رڼا ليکے وی.
د خپل وطن د خپلې خاورې نه
لرې پهٔ جرمنی کښې چې لا اوس هم
ډاکټر کبير ستورے د قلم توره پهٔ لاس
غر پورته کوی نو دا د زړې پښتنې
عقيدې او نظريې اعتراف نهٔ دے نو څهٔ
دی؟ زهٔ د هغهٔ د دې پښتنې تحلې پهٔ
حوطله دومره وئيلے شم!

اِستا د قلم توره
لکه جنډه د پښتون
لکه يو غرب د ابدالی د تورې
لکه يو برېښ د خوشحال خان د قلم
لکه اواز د باچا خان د خاورې
د دې نه وروستو عهد
بالی وختونه
لکه پهٔ ځائې ولاړ دی
لکه پښتون چې سر دے
سرې قلم څهٔ کوی
سرې پهٔ تورو څهٔ کا؟

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

MEMBER APNS

پهٔ ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپاڼه

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چيف ايډيټر
پير سفيد شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

د جمعې ورځ 27 شعبان المعظم 1424 ھ ق، 1 لړم (عقرب) 1382 ھ ش

24 اکتوبر 2003ء، 6 کتک 2060 ب، جلد 28، شماره 292، بيعه 4 روپۍ

د ميرويس بابا پګړې

ډاکټر کبير ستورے

بچې دې د پښتون ډېر شي کهٔ لر وي اوٗ کهٔ بر
هر ګټ کښې دې پيدا شي د خوشحال نيکهٔ لښکر
د پت ښکرې تورې ورورولې ئې جوړه ختمه
پهٔ ننګ کښې ئې اخپلې د پښتون هډ اوٗ تبر
پښتو اوٗ پښتونوالي پهٔ وروني کښې ئې ونغاړه
اے پلاره د ميرويس بابا پګړې کړه ورپسر
چې سر تيټ نهٔ کړي غيرته ازادې سندرې وائي
اوٗ تورې د ښکېلاک ته ئې سينه وي لکه سپر
د تورې اوٗ قلم خاوند چې هر پښتون بچے شي
نو هله به روښانه شي بيا ستورے د سحر

ABC CERTIFIED
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه
ورځپاڼه
پېښور
وحدت
چيف ايډيټر
پير سفيد شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27

خوشنبه (پير)، 20 ذي القعده، 1422 هـ ق
4 فرورى 2002، 24 ما، 2058 ب، جلد 27، شماره 35، بيعه 4 روپۍ

افغانستان خارجي مداخلو تباه کړيد ے، اجمل خټک

د افغانستان په حقله د جنرال پرويز مشرف د پاليسۍ مرسته کوو، د غربت خاتمې سره به دهشت گردي پخپله ختمه شي

کوهاټ (فيروزخان صادق) دنيشنل عوامى پارټۍ مشر او بزرگ سياستدان اجمل خټک وئيلي دي چې شعر او ادب د قام وجود قائم ساتي او د شاعرانو اديبانو د برکت نه پښتو ژبه او پښتون قام په دنيا کښې موجود دي ده تيره ورځ د کوهاټ په

پاتې صفحه 5 کالم 5

پاتې: اجمل خټک

غورزئى کلي کښې د اباسين ادبي ټولنې کوهاټ دورومبۍ کليزې په مناسبت جوړې شوې غونډې ته د مشر ميلمه په حيث خطاب کولو ده د ملکي سياست په حقله ووېل چې هند او پاکستان دې د مذاکرات په ذريعه مسئله حل کړي ولې چې د جنګ په صورت کښې به دواړه ملکونه او ټوله شيمه تباه شي د وحدت په پوښتنه ده د افغانستان په حقله ووېل چې د جنرل مشرف پاليسي د قدر وړ ده ده ووېل چې غربت ختم شي او تعليم راشي نو دهشت گردي به خپله ختمه شي ده ووېل چې ما د جنرل مشرف سره ليدل کتل کړي دي او ورته مې د سيمې په حالاتو ټول حال وئيلے دے ده ووېل چې د افغانستان مسئله به د لوې جرګې د لارې هواريږي ده ووېل چې افغانستان بهرنۍ مداخلې تباه کړے دے افغانستان ستر ابدالي د ټولو افغانانو دپاره جوړ کړيدے بايد ټولو قامونو ته پکښې مناسبه نمائندګي ورکړے شي ده ووېل چې د افغانستان مسئله واشنګټن کښې نه بلکې د افغانانو ترخپل مينځ خبرو کښې هواريږي ده ووېل چې پاکستان د موجوده افغان حکومت سره ښې اړيکې غواړي خو بعضې لاسونه دا نه غواړي ده ووېل چې زمونږ پارټۍ د افغانستان دننه د قيد شوو پاکستانيانو د خلاصې دپاره کوشش کوي او په دې حقله زمونږ خبرې اترې شروع دي ده ووېل چې امريکا افغانستان کښې خپلې پښې ښخول غواړي خو افغانان به دوي داسې کولو ته کله هم پرې نږدي ده ووېل چې که يورپي ملکونه د افغانانو د ښې دپاره کارونه کوي نو مونږ ئې مرستې کوو خو که اراده ئې نوره وي نو مونږ ئې غندنه کوو غونډې ته د علاقې ناظم ملک فضل ربي پروفيسر محبت خان خټک فيروز خان صادق او څنې نورو مشرانو هم تقريرونه وکړل

زیارت (پنجشنبه) ۱۶ اکتوبر ۱۹۹۷ء
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
ورځپاڼه پېښور
وحدت

وحدت

لیک: بصیر ستوری

هسې خو د وحدت په نوم ډېر خلق کار کوي او د دې نامه لاندې ډېر څه څاپېږي او شته خو زه دلته د «ورځپاڼې وحدت» خبره کوم

وحدت چې له کومې ورځې خپلې خپروني په پښتو ژبه خپرې کړې د هغه ترسېنځ ډېر کلونه تېر شول خو په دغه تېرو شوو کلونو کښې چې کوم ستر او لوی خدمت د وحدت ورځپاڼې د پښتو ژبې لپاره د زیاتو اقتصادي او سیاسي ستونزو سره کړے دے هیڅوک يې ترې سترګې نه شي پټولے او دغه موضوع په خپل ځاي ډېر اوږد بحث غواړي خو بیا هم د وحدت په اړه ډېرو لوستونکو او مینه والو خپله خپله رائې څرګنده کړې چې کم و زیات يې د دې ورځپاڼې په تاریخي پس منظر او نورو مهمو اړخونو رڼا اچولې ده خو زه غواړم چې په خولندو ټکو کښې د وحدت په تازه او رواں سفر خپل نظر ولیکم

لکه څنګه چې د وحدت په لمړی مخ د ورځپاڼې د نوم په سر لیکلي شوي دا جمله «په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه» په نظر لګي نو په واقعیت کښې همدغه ورځپاڼه ده چې پښتو ژبه يې د مطبوعاتو په ډګر کښې د ابدي مرګ څخه ژغورلې ده او تر ډېره يې د نورو ژبو د مطبوعاتو سره سیاله کړې ده او ورځ په ورځ د دغه ورځپاڼې پکښې علمي، ادبي، هنري، سیاسي او ټولنیز مضمونونه او د نې برې څاپېږو څرګول ځانته خپل خاص مقام ساتلو سوي البته په شروع شروع کښې به دغه ورځپاڼې څپې لیکونه وي.

د زلوډې سګر د وخت په تېرېدو او د ورځپاڼې د کار کوونکو په زیار ترسکنه حده پورې پکښې اصلاحات راغلي د مضامینو او لیکنو خولندې ورځ په ورځ سوا کېږي لوستونکي او مینه وال زیاتېږي

د هرې ژبې پوهان، لیکوالان او ادیبان د خپلې ژبې د علمي پانګې د غني کولو پر اخیا او پرمختیا لپاره خپلې هلې ځلې او کوشش کوي خو په دې حقله د پښتو ژبې لمن تر ډېره حده تشه ده همدا رنګه د هرې ژبې په نوبه او وده کښې د علمي، ادبي او هنري کتابونو او لیکنو ترڅنګ مطبوعات او اطلاعات مهم رول او فعاله ونډه لري ځکه مطبوعات (خپروني) او ورځپاڼې د یوې ټولنې د سیاسي، اجتماعي او انساني کړو وړو او ژوند اساسي هنداره ده

په پښتونخوا کښې د وحدت ورځپاڼې څخه د مخه خو نورو ورځپاڼو لکه هواد او شهباز او رسالو لکه ابا سین، کاروان، جمهور اسلام او څینې نورو په پښتو ژبه خپروني کولي ولې دغه خپرونې د سیاسي او اقتصادي ستونزو په وجه به دې ونه توانېدې چې تر پایه خپلې خپرونې جاري وساتي خو د وحدت ورځپاڼې ته دغه اعزاز حاصل دے چې تر اوسه يې د پښتو ژبې نوم ژوندے ساتلے دے او د دې ترڅنګ يې نوم هم دې ته وهڅول چې د پښتو ژبې لپاره د ورځپاڼو (اخبارونو) په چلولو شروع وکړي لکه په دې تړدې وختونو کښې چې د سهار او

افریدي په نوم ورځپاڼو هم په پښتو ژبه خپروني پیل کړي دي چې دا هم د وحدت برکت او د پرېالتوب نتیجه ده

زه د پښتو ادب سره ډېره مینه لرم او په دې وجه چې د پښتو ژبې هر کتاب، رساله او ورځپاڼه لاس ته راشي لو د خپل توان تر حدې لوله خو د دې سودې راهيسې مې د وحدت ورځپاڼه د خپلې مطالعې لپاره انتخاب کېلې ده او دا ځکه چې د یوې خوا د پښتونخوا او وران وېجاړ او ګران هیواد افغانستان د روانو څېرو پښتونه ځان خبروم او د بلې خوا د نورو مشالو پښتو او لیکنو سره سره د پېښاوري لیکوال او کالم لیکونکي (پرېشان داودزي) کالم او لیکنې چې د وحدت په هره ګڼه کښې خپرېږي په غور سره لولم او د ورځپاڼې د غیبونکو (سرخپانو) د لوستلو څخه ورو سته لمړی د همهٔ کالم او لیکنه لولم او بیا لوستلو پیل کوم

داودزي صاحب ته خداي دا هست او استعداد ورکړے چې د پردې ترشا کوم حقیقتونه او واقعیتونه پټ دي هغې ته د طنز او انتقاد په ژبه پکښې رنګ او خوند ور کوي او د ټولنې د بېه او بد د اولس د ستونزو او د واکسو د ژوند څخه خلق خبروي او د ټولنیز ژوند د خرابو د سمون لاره په ګوته کوي

همدا رنګه د تېرو څو اونیو (هفتو) را په دېخوا د صابر شاه صابر د «لوی افغان» ټوکیزه (فست وارء) لیکنې زیاته عامه توجه ځانته را ګرځولي او د وزیر صاحب محمد ګل خان مومند پښتني احساس او

د هغه د ژوند اغخور او پېښې يې په ډېره ساده او ښکلي لهجه لیکلي چې د زیاتې ستاینې وړ دي

د پښتو لیکوالانو او د پښتو لیکنو د ځوان نسل او معاصر شاعرانو شعرونو او د پښتونخوا د ادبي سرګرمیو اجلاسونو وحدت نه لا زیاته ښکلا ورپه برخه کړې چې اکثره لړاو پر ښتانه يې د لوستلو لېواله کړي دي

د پښتو ژبې او پښتو لپاره چې وحدت بل کوم ستر خدمت ترسره کړے هغه د کوړې (لړې) پښتونخوا د ځوان نسل او تعلیم یافته طبقې د پښتو ژبې په لیک لوست

اشنائي ده ځکه چې دلته په ښونځیو (سکولونو) کښې په اردو او انګرېزي ژبه زده کړه کېږي او دغه طبقه د خپلې ژبې د زده کړې لیک او لوست څخه تر ډېره حده لرې پاتې کېږي خو د وحدت په لوستلو سره به دغه ستګړتیا تر ډېره حده پوره شي

لکه څنګه چې په روان دور کښې د وحدت ورځپاڼه د پښتو ژبې اساسي ترجماني کوي نو همدغه رنګه د وحدت دېمه واري زیاتېږي او د پښتون اولس دا فریضه جوړېږي چې د پښتو ژبې د بقا او پاولورتیا لپاره د وحدت سره خپلې لازمي سرپرستي ترسره کړي ترڅو د وحدت ورځپاڼه د نورو سره د سیالۍ جوګه پاتې شي

خداې دې وکړي چې وحدت دا تار په تار پښتو د وحدت لپاره هم ستر کاسونه اوچت کړي او بخپله د ترقۍ ستر مقام ترلاسه کړي

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
ورځپاڼه پېښور
وحدت

د پردې ترشا ـ ګناه د چا ده؟

لیک: عبدالبصیر ستوری

په ۲، نوبمبر د پېښتونخوا د ګنوو ورځپاڼو سرخي (څټ ټکي) د یوې بد نصیبې افغانۍ کورنۍ د لسو تنو د مرګ خبرو، چې د یوه زوړ کورد کوټې د چت په رایړ پوتو ټکي د یوې کورنۍ ټول غړي د ورو نه تر زړو پورې دا بد لپاره د خاورو لاندې شول، د دغه غمناکې پېښې څخه به اکثره افغانان خبر شوي وي او ډېر به پرې وېرژن او خفه شوي وي.

متل دے چې وائي (د خوارو برخه خواره وي) بې وزله او خوارو افغانانو خو لا د خونړي کمونستي کودتا څخه ترنننه پورې ارامه او خوشحاله ورځ نه ده لیدلې، په کمونستي رژیم کښې ئې کور او کلے بیا ربدل په ناروا او ناوړه تورونو جیلونو ته اچول کېدل شخصي شتمني به ئې ترې اخستله، عزت او ناموس به ئې لوټ کېده، د همدوی ددې بې شمېره ناخوالو او ظلمونو له وجې خو افغانانو خپل کور، کلے او وطن پرېښود او په نورو ملکونو کښې ئې د هجرت سره د ستونزو ډکې شپې تېرې کولې. خو کله چې کمونستي رژیم ړنګ او د جهاد په برکت واک د مجاهدینو لاس ته ورغے نو زیاتره مهاجرین خپلو سیمو ته راستانه شول. خو وائي چې په هر ملک کښې داوسیدو لپاره خو بنیادي او لومړني ضرورتونه وي چې هغه امن، کار او نفقې پیدا کول دي. نو په افغانستان کښې چې نه امن شته نه کار او نه څوک بوږ لمرې دوی پیدا کولے شي برعکس ټوپک سالاري او هر ګونه بېکښې پرېمانه دي. نو بوڅل بیا زیات افغانان د سر ساتلو او ګېډې پرولو په خاطر په هجرت کولو مجبور شول. په زرګونو داسې افغانان شته چې داوړي به سخته ګرمي او ژمي به یخني کښې د خېمو او څادرو لاندې ژوند کوي او بیا خو په داسې نا امنه کرائي کورونو کښې اوسېږي چې د کور په ځاي به ورته د (ګور) کلمه استعمالول مناسب وي.

ددغه کورونو مالکانو نه دې خداې انصاف ورکړي. د خو پیسو ګټلو په غرض به داسې کور درته په کرایه حواله کړي چې د سر ک به سر به شپه تېرول ترې به وي سرست (ترمیم) او جوړوني خو ئې هېڅوک خیال نه ساتي بلکه د هرې میاشتې په سر به دې د کور دروازه ډبوي چې کرایه راوړه، او که بیا د کوم غریب سره په خپل وخت د کرائي لپاره روپۍ نه وي نو مالک مکان به لکه د زمرې غوندې شین او سور کېږي او وائي به چې یا خو کور خالي کړه چې کوم بل بد نصیب کابلي (افغان) ته ئې په کرایه ورکړم او یا خو زر شه کرایه را کوه، مجبوریت هم بد شے دے نو کوم افغان ته چې خالي کور پیدا نه شي نو بیا په بل کرایه دار افغان د کرائي داوړ پولي) شروع کړي. دا خو لا څه کوي چې دغو میاشتو په تېرېدو به درته د کرائي دزیاتوالي نوټس (خبرداری) هم درکړي نو که بیا نه نښتي نو څه به کوي؟ خیر په دې کښې به د مالک مکان هم څه ډېره ګناه نه وي هغه ته خداي په موقع په لاس ورکړې چې اوس ترې ګېډه نه پورته کوي کله به ئې کوي! ځکه د افغان مهاجرینو په برکت خوني کچه کوراو کواپړ د بنګلې کرایه کوي او که دغه مهاجرین نه وي نو بیا خوني به کور کښې څوک اسونه هم نه ترې

خو افسوس د دغه غریب او دربه در افغان په حال چې نه په افغانستان کښې ژوند کولے شي او نه په پاکستان کښې خپل ژوند برابرولے شي نو ګناه د چا ده؟ د افغانانو مشران او په حکومو کښې بیکلي دلي خوله سره دي نه و ژګار نه دي د کومې غریبې کورنۍ د حال پوښتنه وکړي ښکلې دوی خو د افغانانو په تباهۍ او بربادۍ بسې سمې پېړۍ وهلې دي او دا ئې خوړلے چې ترڅو ئې افغانستان په مختې ملنو کښې په کنډوالو نه وي بدل کړے او دغه يې وسلې او بې وسې افغانان ئې نه وي ختم کړي ترهغې پورې به ئې اراسه نه کښېني. او د افغانانو کور، کلے به ورانوي، ملي شتمني به ئې لوټوي.

کله چې کوم افغان د چت دلاندې مړ کېږي یا د لوږې د لاسه په ډېرانونو هېو کې او خزلې ټولوي او خېرونه غواړي یا دبې روزګارۍ او نورو محرومیتونو په وجه د لیتوبکار کېږي او یا د ظلمونو تکلیفونو او نورو ستونزو له وجې په ذهني اوبدني ناروغۍ اخته کېږي نو ددوی پرې څه! وائي چې سوړ ورې د حال نه څه خبرېږي. خو ک چې د حیات اباد په بنګلو کښې ژوند کوي په نوی ماډل موټرو کښې ګرځي خو نه وسله وال باډي ګارډان (انضباطان) ورپسې روان وي، نه دا ورو، نه د غوږو او نورو سوادو د قحط او نرخ څخه خبرېږي، نه ئې ماشومان برېنډ او نه د لوږې نه زارې نو هغه به د کوم غریب او بې کوره مهاجر افغان له حاله څه خبر شي د دغه غمناکې پېښې په خبرېدو خو د پښتونخوا وزیر اعلی او نورو وزیران د حادثې ځاي ته په موقع ورغلل او د غم ځپلې کورنۍ سره ئې خپله خمرازي ښودله، خو څوک چې ځانته د افغانانو مشران قومندانان د جنګ سالاران او جنرالان وائي له همدوی څخه کوم یو د دغه غمځپلې کورنۍ سره دزړه له صدقه خپله خمرازي کړې او په عملي توګه ئې ورسره کومه مرسته کړې» ځنې خو به ئې لا ځان په دې خلاصوی په اخبارونو کښې د غمرازۍ او خواخوږي پېغامونه ورکړي خو په نښې پېغامونو باندې د دغه خوارانو سره څه مرسته کېږي» که دوی په رښتیا د افغانانو د غریب بې کوره او در په در اولس خواخوږي او غمرازه وي نو نور دې د وطن ورانولو او اولس وژنې څخه لاس واخلي د اولس منطقوي مشکلاتو او اقتصادي ستونزو ته دې د حل لار ولټوي، د ملت رالې ته دې په درنه سترګه وګوري او د اسلام د سپېڅلي دین دا ساساتو په رڼا کښې دې په حقیقي معنې د بې وزله افغانانو پښتوني خواخوږي او غمرازه شي کله نه نو بیا ددې بولو بدبختیو او مشکلاتو د پیدا کېدو ګناه به د چا وي چې د افغانانو خاموش اکثریت ورسره لاس او ګرېوان دے؟

APNS

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورځپاڼه

ورځپاڼه

THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR

پېښور

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

.... (خالي) ورځ، ۱۶ شوال ۱۴۱۸ هـ ق، د ۲۵ دلوه (دلو) ۱۳۷۶ هـ ش، 14 فروري 1998ء، جلد 23، شماره 43

اسلام دښمنه قوتونه دې خپلو سازشونو نه لاس واخلي، عبدالجلیل ملنګ

افغانستان کښې دلویو طاقتونو د مفاداتو جګړه روانه ده، د غلته د امنیت خوب لیدل ممکن نه دی

ټولو نړیوالو طاقتونو تل زمونږ د کمزورۍ کولو کوششونه کړي دي، وحدت سره مرکه

پېښور (وحدت خبریال) افغانستان کښې د ټولو جنګونو بنیاد خارجي لاس وهنه ده او باید اسلام دښمنه قوتونه د خپلو سازشونو نه لاس واخلي دا خبرې د کونړ د سیمې قامي مشر او د پارلیمي دورې پخواني وکیل عبدالجلیل ملنګ وحدت سره په یوه مرکه کښې کړې دي. ده وویل د افغانستان خاوره چې په تېرو لسو کالو کښې د کوښو حالاتو سره مخ شوې ده دا اوس د افغانانو لپاره چرې هم د هیریدلو نه دي او د دوسره وخت تیریدو باوجود نن هم په دغه خاوره د امنیت خوب لیدل ممکن نه دی دا ځکه

باقي صفحه اخر خلورم کالم

باقي : : عبدالجلیل ملنګ

چې په افغانستان کښې د لویو طاقتونو د مفاداتو جګړه روانه ده او تر څو پورې چې د یو قوت طاقت نه وي کم شوې یا د هغوی ذاتي مفادات نه وي پوره شوي تر هغې به د افغانستان حالات کړ کیچن وي ملنګ زیاته کړه زمونږ بدبختي دا ده چې مونږ د تاریخ په اوږدو کښې کله هم د ځان د پیوندلو کوشش نه دے کړے بلکې همېشه مو د بل په خبره باور او اعتبار کړے دے او ټولو نړیوالو طاقتونو زمونږ د کمزورۍ کولو کوششونه کړي دي ده زیاته کړه چې د تخار پېښه زمونږ د عملونو نتیجه ده څه موده وړاندې چې پې شمېره بې ګناه طالبان ووژل شول نو ټولې نړۍ د دې عمل غندنه وکړه په دغو طالبانو کښې د هر ځا یې شامل وو او

پېښور

وحدت

د پښتو لار

ډاکټر کبیر ستوری

مینه مې د ښکلو هم په سر سترګو منلې ده
خو مینه د وطن مې تولو مینو کښې ښاغلې ده
مینه خو یو حس دے د جسمونو پیوستون نه دے
زړه د مینې کور دے مینه زړه کښې غوړېدلې ده
وینه مې په زړه کښې د وطن په مینه مسته ده
تن کښې مې جذبه د قامولۍ راپارېدلې ده
سوچ کښې مې ورېمه د ازادۍ او سوکالۍ شته دے
ملا مې د پښتون ملت یووالي ته تړلې ده
ځمه د یار غیرت ته بې پروا د ګرنګونو نه
مینه پښتنه مې په ځوانۍ باندې راغلې ده
ژوند به شي زلمے د ازادۍ ناوې به راولم
لار مې د نیکونو د پښتو ورته نیولې ده
ستورے د سبا یمه ځلېږمه د غرو په سر
ژوند ته پلوشه د پښتونولۍ مې شیندلې ده

13/4/2007

ورځپاڼه پېښور
وحدت

13 April 2007

په زړۀ کښې ماته پام دستوری په غزل به کوې

د اتـــوار ورځ وه مــوسـم ډيــر خـوشګوار ؤ او پـه دې ورځ مې يوولس بجې امجدخان ته ګرين هـوتـل ښـودلے ؤ، چې هلته به راشې هـلتـه مې لـه بل چا سره هـم وعده وه خو زۀ چې صدر ته راورسيدم په څۀ شی پسې د يو دوکـان مخې ته اودريدم چې له مخې مې حاجی نصيرستورے تير شو ما ورپسې غږ وکړو مخ ئې راګـرځـولو تـرروغ جـوړ وروستـه مې ورتـه ووئيـل د صدر بـازار د ورځې يـوولـس بـجې او دچـا غږ اوريـدل او بيا راګـرځيـدل څه عجيبه خبره نۀ ده؟

هـغۀ ووئيل ولې د اتوار ورځ نۀ ده څۀ، چې صدر تش پروت دے ښـه حـاجـی صيـب کله راغلے ئې؟ څـان لـه راغـلے ئې کـه ستـورے صيـب هـم درسـره راغلے دے؟

پـه دې خبـره حـاجـی نصيرخان غـلے شـو، رنګ ئې بـدل شـو. لـکـه د پښـو نـه ئې چې زمکه تښتـيـدلې وی اخـوا ديـخوا ئې وکـتـل يو څو اسويلې ئې وکړل ښکته ئې وکتل لاس ئې په مخ راښـکـو پـه تعجب ئې ووئيل: ولې جـنـرال صـيـب تۀ خبـر نۀ ئې؟

او چې مـا څۀ وئيـلـو تـه خلۀ جوړوله بيانې راباندې يو ډير بد زيــــے وکړو چې زۀ هـم هک پک او حيران شوم، ولې جنرال صيـب تـاسـو خبـر نۀ يئ چې ستـورے صيـب وفـات شـوے دے زۀ نـور پـوهـه نۀ شوم چې د غـم.ددې لوئې خبر په اوريدو به زمـا له خلې څۀ وتـ...وی؟ څۀ به مې وئيـلـی وی؟ دۀ له به مې د داډ خبــره کړی وی کۀ نــه کۀ ربښتيـا رابـاندې وايئ همدومره مې يـاد دی چې حاجی نصير ته مې غيږه ورکړه او تـر ډيره مې په غيږ کښې نيولے ؤ خو د هغۀ زړۀ داسې سـورے شـوے ؤ چې زمـا پــه دې تسـلی بـه د هغۀ څـومره سود شوے وی؟ ما ترې د بيدار ستوری پوښتنه هم ونۀ کړه دے رخصت شو زۀ د وعدې ځاې ته ورغلم امجدخان په هال کښې نـاسـت ؤ زۀ هم ورسـره کيښنـاستم څۀ لږه شيبه وشوه بـل ميلمه چې د سرګودهې دے کـامـران صيـب هغه هم راغـے خـو زمـا طبيـعـت ډير خراب ؤ امجدخان رانه پوښتنه وکړه څۀ چـل دے موډ دې خراب ښکاری پـه فـون چې خبـرې کيدې ډير بـرابـر وې مـا ورتـه ټول حـال ووئيـلـو دۀ بې اختيـاره ووئيل ولې هـغـه خـو روغ جوړ ؤ الله دې وبخښی ډاکټرکبيرستورے خـو لـوئې پښتـون ؤ، ډيـر ښۀ سړے ؤ تـاسـو سره د ايران په قـونصليټ کښې ليدلے ؤ تاسو چې ورسره زما تعارف وکړو بيا تـاسـو د بـل چـا سره پـه خبرو بـوخـت شـوئ هغوی له ما سره ډيـره مينه وکړه ما ورته ووئيل هـغـه د ايران قونصلګری نۀ ده هـغـه د ايرن کلتوری مرکز دے "خانه فرهنګ ايران "بيا د دنيا پـه خبـرو سر شو څکه چې يو د بل له غمه نۀ مری او هسې هم د انسـانـانـو دا زړونـه جنګونـه بمونو، مرګونو، او وينو توئيدو داسې کـلک کړی لکه د غوښې پــه ځائې چې پـه زړونو کښې تيږی پــرتې وی هـغــه څۀ لږه شيبــه د دهـغــه خفګـان هغـه احســاس هغه بيانوی بيا انسان پـه خپـل ژونـد او خپلو کارونو پسې روان شـی هر څۀ هير شی بيـا څو ورځې وروسته زۀ چرته لاړم هـلتـه يـوه غـرمـه حاجی

جنرال عبدالصمدمومند

طفيل صيب ميلمه کړم او دغه غرمه د ستوری صيب سره سره د خـادم صيــب ،ربښتين صيب، وزيـرمـحـمدګل خان مومندبابا دوست محمدخان کامل مومند، قـلـبنـدرمـومـنـد او نوزو ادبـی شخصياتو د خدمتونو ذکر وشو ډيــرې ګټـورې او خـونـدورې خبــرې وشـوې هـلتـه حـاجـی طـفـيـل صيــب نـور خـلـق هم راغــوښتـی وو چې پـــه هـغې کښې يـو ډيـر تاريخی انسان او پـــه هــره حـوالـــه يـو رسيدلے شــخصيت حاجی محمداسحاق خان الکوزے ؤ چې دهغۀ سره د هـر چا په حواله غوره معلومات وو څۀ رنګ چې ډاکټـــرکبيــرستـوری پـه دغو ورځـــو شپـــو کښې پـــه حق رسيـدلے ؤ نو ښاغلی الکوزی صيــب ئې پــه ژوند او فن پوره خبـرې وکړې په خانګړې توګه دهغوی په يو کتـاب (ساپوهنه) باندې.

زۀ چې بيــرتـــه خپـــل هوټل تـه راغـلـم قلم کاغذ مې راواخستو اراده مې وکړه چې زۀ هـــم پـــه ستوری صيب څۀ وليکم کۀ څۀ هـم چې د ډاکټـــرصيـــب حق ادا کـول او پـوره کـول ګران بلکې ډيـــر ګــران کــار دے خـو پـــه ډاکټــرکبيــرستـوری ليکل د هـغې نـه هم ګران کار دے څکه چې پـه ليک کښې به دستوری لـــه ژونـد او فـن سـره انصـاف څوک او څنګه وکړی؟ خو بيا د يــــوسف (ع) او د بـــــوډۍ د پـاغونډې خبره راياده شوه او له ځـان سره مې ووئيل چې تۀ هم څـو کـرښې تورې کړه معياری نۀ سهـی خـو وليـکه ضرور تر ډيره مې قلم په غاښونو وتکولو په سوچ کښې ناست وم چې څۀ وليـکم او څنګه ئې وليکم يوه خبـره چې ذکـر ئې بايد وکړم او هـغـــه دا چې د ژونـد ډيرو تيرو مـصـروفيـاتـو رانه د ادبی دنيا لارې ورکې کړی دی د هـــغې ژونـد چې واقـعـی ژوند دے له ادب او ادبياتو سره د تړون لارې رانه ورکې شوی دی اول بياست بيـا کـلومت او بزنس رانه قلم د ګټو اخستے دے.

دا څـو کـلونه مايوه کرښه هم نۀ ده تـوره کړې البته شاعری چې کـلـه راباندې راووريږی هغه په کـاغـذ زر زر وليـکـم بيا هغـه کاغذ اکثر ورک وی نو ليک او ليـکـل خکه ګران شوی دی .او کۀ پـــه دې ليک کښې هـم څۀ کـمـے زيــاتے وی زۀ د هغې هم بـخـښـنـه غواړم او بله دا چې ما

وحدت

ورځپانه وحدت پېښور (۵) ۱۳ اپریل ۲۰۰۷

پام دستوري په غزل به کوي

سره د ارواښاد کبیرستوري د ژوند د حالاتو په اړه هیڅ کتاب نشته او که دا ووایم چې ددې موضوع خو څهٔ چې د یوې موضوع په رابطه هم راسره کتاب نشته بلکې که دلته ولټول شي هم د پښتو کوم کتاب به پیدا نهٔ شي.

بیا مې د ځان سره ووئیل چې ستورے خو ستورے وی او د ستوري صیب د ژوند او فن په اړه به دومره علمی مقالې لیکل شوی وی چې دا لیکنه نظرماتے حساب او بلهٔ دا چې که ددې پیړۍ ادبی تاریخ لیکل کیږي او دپښتو ادب په حقله خبره کیږي او په هغې کښې د ارواښاد ډاکټر کبیرستوري ذکر نهٔ وی د هغوې په ژوند او فن خبره نهٔ وی شوی نو دا تاریخ به یو نیمګړے تاریخ وی او زهٔ خو صرف خپل احساسات او تاثرات د کاغذ مخ ته رسؤم او دپښتنو دا لوئې ستورے د لیکنې او یادونې محتاجه نهٔ دے هغوی ته لوئې الله یو لوئې مقام ورکړے دے چې دا مقام ترې مرګ هم وانهٔ خستلے شو او مرګ د خپل درانهٔ سیوری لاندې ورک او پټ نهٔ کړے شو مرګ هغه کسان د خپل درانهٔ سیوری لاندې پټ او ورک کړی چې د (کلوا وشربوا) پرته ئې په ژوند کښې بل مقصد او مرام نهٔ وی خو هغه چې د ژوند مرام مقصد او موخه په مخ کښې لری د خدمت جذبه ورسره وی خادم او خدمتګار وی مرګ ئې هم د خپل ټول

نور په پنځم مخ

پاتې: پام د ستوري په غزل

زور او قوت سره هم تر خپل درانهٔ سیوری لاندې پټولے او ورکولے نهٔ شی او هغه ژوندی او جاویدان وی ځکه چې د قلم خاوند وی د خپلو خلقو خپلې ژبې خپل ادب خپل کلتور او فرهنګ یو ربښتینے خادم وی چې په دې سلسله کښې د یو خدمتګار قلموال او د ادب او سیاست د یو سرخیل ډاکټر کبیرستوري نوم هم د ستائنې او یادولو وړ دے چې د خپل ژوند ډیره برخه ئې د خپلې خوارۍ خو ویاړلی پښتو په خدمت کښې تیره کړه د ادبی او فرهنګی خدمتونو سره سره ئې ډیر ملی خدمتونه هم کړی دی چې تل به په ویاړ سره یادولے او ستائیلے شی د هغوی فن دومره لوئې دے لکه پخپله کبیرستورے او دهغهٔ نرم مزاج د خدمت یوه جذبه دپښتو او پښتنو سره لیونۍ مینه دا ټولې داسې خبرې دی چې د شخصیت خاوند ته نور شخصیت هم ورکوی او دې ټولو خبرو او خُداداد صلاحیتونو ستورے دومره وخلولو هسک کړو او د خلقو د زړونو تل ته ئې کوز کړو چې نور خو پرېږده چې شاید د کبیرستوري د تصور نه هم لوړه خبره وی خو زهٔ به دا ووایم چې دا د کبیرستوري حق ؤ بلکې له دې لار د ډیر درناوی حقدار او مستحق وو.

زمونږ د پښتنې ټولنې ژوند په همدغسې انسانانو پورې اړه لری کومه ټولنه چې د ډاکټر کبیرستوري په څیر شخصیات نهٔ لری هغه ټولنه او خلق ژوند نهٔ لری هغه خپله پیژندګلوی نهٔ لری، خپل تشخیص نهٔ لری او زهٔ به دا ووایم چې هغوی تاریخ نهٔ لری او کله چې تاریخ د یوې ټولنې په باب قضاوت کوی د هغې اتکا په عملی شخصیاتو وی او که د کبیرستوري په څیر دا ادبی هستۍ نهٔ وې نو نن به دپښتنو او پښتو ادب څهٔ حال وے. خو دا د دوی او د دوی په څیر د نورو ادبی هستیو هڅې دی چې پښتو او پښتو ادب په نړیوال کلی کښې هسک سر ولاړ دی.

پښتو او پښتانهٔ بختور دی چې الله پاک ورته داسې منیناں ورکړی چې ساری نهٔ لری ثانی او مثال نهٔ لری او دا ټول د ویاړ او ستائنې وړ دی او په پای کښې د ډاکټر کبیرستوري د زړهٔ د تل دا سندریز پیغام دا زرین ټکی او حرفونه:........

چې پښتونخوا ته پسرلی د پښتونوالې راوړی
په زړهٔ کښې ماته پام دستوري
په غزل به کوي

چارشنبه ۹ ا کتوبر ۱۹۹۶ء
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
ورځپاڼه پېښور
وحدت

دَوحدت پهٔ نوم

محترم مدیر صاحب

السلام علیکم ورحمة الله

تاسوچې کوم خدمت پښت
ژبې ته کوئ دهغې نه هيڅ يوٚحقيقت
پسند پښتون سترګې نهٔ شي پټولې
ستاسو اخبار د پښتنو ډال دے اوٚ د روس
افغان جنګ په وخت وحدت پخپله ډير
لوئې جهاد کړے دے. سونږ لاس په دُعا يُو
چې لوئې خدائی ج دې روغ وساته . د
خپلې ژبې خدست ته دې چې کوسه

ملاتړلې ده په دې کښې دې خدائی برے
اوٚ کاسيابی در کړی. . محترم پير صاحب
دغه زسونږه يوه بيانيه ده چې د پښتون
سوشل ډيمو کريټ ګوند لخوا د جرمنی
نه خپره شوې ده هيله سند يُوچې نشر ته
ئې وسپارئ.

زسونږ ګوند د ډاکټر نجيب
الله اوٚ دهغهٔ سره دنورو په وحشيانه
توګه وژلو باندې د غم اوٚ غُصې اوٚ
افسوس اظهار کوی چې دغه قتل غير
انسانی، غير اسلامی اوٚ غير افغانی عمل
وٚ. ډاکټر نجيب د سلل ستحد په دفتر
کښې پناه اخستې وه چې دغه نمونه خلق
د سلکی قانون لاندې نهٔ راځی. خو
دطالبانو ډلې دسلی روايا تو اوٚ بين
الاقوامی تعلقاتو هيڅ خيال ونهٔ ساتلو.
دوی يوٚ بين المللی پناه اخستونکے
پهانسی کړو. چې دې سره د طالبانو
دانتها پسندی صفا درک سعلوسيږی.
پکار خو دا وٚچې دوی سقدسه چلولې وے اوٚ
ډاکټر نجيب ته ئې دصفايی پوره پوره
سوقع ور کړې وے. چې دصفا يی حق زسونږ
داسلامی سذهب بنيادی خنته ده. دوی
نهٔ اسلامی کار وٚ کړو اوٚ نهٔ افغانی.

دډاکټر نجيب قتلول يوٚ
سياسی عمل وٚچې افغانانو اوٚ پښتنو
کښې دداسې کار بدل وی، دطالبانو
سشران به ددې بدل نهٔ هيڅرې خلاص نهٔ
شی. ځکه چې دغه داسې داغ دے چې
دوی ئې وينځلے نهٔ شی. سونږ دطالبانو
سشر سولوی عمر نه غوښتنه کوٚچې
دډاکټر نجيب قاتلان دې ګرفتار کړی
اوٚعدالت کښې دې ورباندې سقدسه
وچلوی. کهٔ چرې دطالبانو سشران دغه
کار نهٔ کوی نو بيا سونږ داقوام ستحده
دلوئې سکتر بطروس غالی نه غوښتنه
کوٚچې دوی دې دطالبانو د سشرانو
خلاف بين الاقوامی وارنټ ګرفتار جاری
کړی اوٚ دانټرپول په ذريعه دې دوی
ونيول شی اوٚ بين الاقوامی عدالت هيګ
هالينډ کښې دې سقدسه پرې جوړه
شی. چې اقوام ستحده خپل وجود ثابت
کړی، داځکه چې ډاکټر نجيب ديوا ين
او پناه ګزين وٚنو طالبانو دغه کار داقوام
ستحده سره وٚ کړو. کهٔ چرې اقوام ستحده
دنجيب پوښتنه ونکړه بيا د داسې ادارې
ضرورت هم نشته چې څوک د خپل پناه
ګزين تپوس نهٔ شي کولے.

دغه به يوٚ خطرناک روايت جوړ
شی. هرڅائې به بيا داسې خلق راپورته
کيږی. بغير سقدسې نه به قتلونه کوی چې
دغه کار زسونږ په نظر د اسلام اوٚ
انسانيت دپاره ډير خطرناک دے ، زسونږ
ګوند په دې عقيده دے چې افغانستان
کښې ډير ګونديز سياست سوٚثر دے چې
څوک دټول واکی حاکميت کوشش
کوی هغه کهٔ سذهبی ګوند وی يا
کمونستی سونږ ئې په سختی سره ردووٚ.
بايد افغانستان کښې زرتر زره دډيرو
ګوندونو په بنسټ انتخابات وشی چې
افغان اولس دخپلې خوښې ګوند ته رائې
ور کړی. يوٚ ګوندی سياست نه په تير
وخت کښې اونهٔ راتلونکی وخت کښې
هيواد کښې امن راوستے شی.

زسونږ ګوند دښځو دجائزو
حقوقو پوره پوره سلاتړ کوی علم په اسلام
سقدس دين کښې په ښځه اوٚ په نر فرض
دے څوک چې ددې نه سرغړوی دغه نهٔ
اسلامی کار کوی اوٚ نهٔ انسانی، زسونږ
ګوند دربانی حکوست اوٚ د تاجکستان
دحکوست هغه لوظنامه ردوی چې دوی
بدخشان کښې پنځه ويشت کيلوسيټره
پلنه پټی افغانی خاوره کښې تيره کړې ده
، دغه يوٚ داسې کار دے لکه کوم چې
اسرائيل په لبنان کښې کړے دے ، ددې
پټی سطلب داسې دے چې روسی فوځيانو
ته به حق حاصل وی چې تر پنځو پشتو
کيلوسيټرو دننه به افغانی بدخشانی
خاوره کښې د تش په نوم ورانکاريو او
قاچاقبارانو خلاف کاروائی کولے شی.
دغه لوظنامه دافغانی سلت داستقلال
دپاره لويه خطره ګڼو. بايد دغه لوظنامه
ختم اعلان شی. دافغانی بدخشانی
خاورې ذسه وار افغان اولس دے ، نهٔ په
تاجکستان کښې ناست روسی فوځ دے.
دغه دربانی سقاوی اخری خيانت وٚ. چې
دافغان سلت سره ئې وٚ کړو. سونږه يوٚځل
بيا د ډاکټر نجيب اوٚ ددهٔ دسلګرو
وحشيانه وژل غندو، اوٚ دغه نمونه
سياست چې هر څوک کوی سونږ ئې نهٔ
سنو. افغانان ډير سږه اوٚ تباه شول اوس
ورته دروغې جوړې ضرورت دے.

په درناوی

لهٔ طرفه د پښتون سوشل
ډيمو کريټک ګوند جرمنی

علي خان محسود

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو د رومبی ورځپاڼه

پېښور

ورځپاڼه

وحدت

چیف ایډیټر

پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

دوشنبه (پیر) ورځ، 24 صفر المظفر، 1426ھ ق، 15 ورې (حمل)، 1384ھ ش

4 اپریل 2005ء، 21 چیتر، 2061ب، جلد 30، شماره 91، بیعه 4 روپی

پېښور کې ته وده تل شاعرانو ورکړېده پښتو ادبي کانفرنس اعزاز

تراوسه چې څومره حکمرانان راغلی دی هغوی پښتنو او پښتو سره زیاتے کړیدے

پېښور (وحدت خبر) د پښتو د ژبې او ثقافت د پرمختګ او ترقۍ لپاره د یو منظم تحریک ضرورت دے. زمونږ په ملک کښې څومره حکمرانان چې راغلی دی دوی ټول د پښتنو او پښتو سره زیاتے کړے دے په دې ملک کښې چې څومره سیاسی سماجی افتونه راغلی دی هغې کښې د سیاستدانانو هم غټ لاس دے. خوولې په ملک کښې د معاشی بدحالۍ، خودکشیو په شرحه کښې اضافه او کلاشنکوف کلچر په وده ورکولو کښې حکمرانانو کردار هم ادا کړے دے دا خبرې تیره ورځ د پښتو عالمی کانفرنس د منتظمینو په اعزاز کښې شاعرانو، ادیبانو او دانشورانو وکړې، د د ستورې مشری مرکزی افغان ادب عبدالله پختاني وکړه. او ډاکټر کبیر ستوري، حبیب الله رفیع، درویش درانی او نورو تقریرونه وکړل.

ورځپانه
پېښور
THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
وحدت
چیف ایډیټر: پیرسفید شاه همدرد
چارشنبه 5 جولائی 2006ء

ډاکټرکبیرستورے اوسندریز پیغام

خدای بخښلے ډاکټرکبیرستورے د پښتون قام او ژبې په دنیا کښې یو داسې قدآور او معتبر نوم دے چې دشخصیت فکر او فن اوازې او انګازې ئې په هر لور خورې ورې دی او د هر چا په زړۀ کښې ئې ځان ته ځاې جوړ کړے دے دهغۀ سپین سپیځلے شخصیت روڼ روښانه تندے خوږه او پسته لهجه په خبرو کښې دپوهې او علمیت نخښې مهذب او مودب انداز د هر چا احترام او هر چا سره مینه دخپل قام او ژبې د خوشحالۍ او سوکالۍ دپاره هر وخت هلې ځلې د تعلیم د اهمیت او افادیت نه خپل قام خبرول د نوموړی د ژوند تر ټولو لوئې مرام ؤ.

اروابناد د لوړو زده کړو نه پس د جرمنۍ په هیواد کښې د ډاکټرۍ پیشه خپله کړې وه چې غوښتل ئې له هم دې لارې ځنې د انسانیت خدمت وکړی او کۀ چرې مونږ د ډاکټرستوری په ژوند نظر واچوو

> اروابناد ډاکټر کبیر ستورے د ژوند شاعر دے او د ژوند شاعر کله هم نۀ مری بلکې چې ترڅو ژوند وی نو تر هغې به د هغۀ فن هم ژوندے وی او هر پښتون به دخپل دغه اتل شخصیت په کار او زیار ویاړ کوی او ددۀ خدمتونو ته به د ستائنې او ډاډګیرنې امیلونه په غاړه کوی

نو هغه پخپل دغه نیک مقصد کښې تر ډیره حده پورې بریالی توب ترلاسه کړے ؤ. هغه یو مستقل مزاجه انسان ؤ ځکه نو په سفر او حضر داخل او خارج شپه او ورځ غرض دا چې هر وخت د خپل ټول خوبونه ارمانونه او سهولتونه قربان کړی وو هغه د پښتون قام د یو والی تعلیم ترقۍ او خوشحالۍ ډیر ارمانی اوداعی ؤ. او هم له دې مقصد دپاره ئې دلیک لوست موثره او معتبره

لیك: فیروزخان صادق

خپل مقصد حیات دپاره متحرک ؤ او هغه د انسانیت د خدمت ترڅنګ د خپلې ژبې ادب او خپل قام د پرمختګ او ښیرازۍ فلسفه وه چې نوموړی ددې غرض دپاره لاره خپله کړې وه او بیا ئې د خپل قام د اسانۍ دپاره د ادب دواړه څانګې نظم او نثر خپل کړی او غوره کړی وو په ذهنی توګه هغه یو انقلابی او بالغ نظر شاعر ادیب ؤ په جسمانی توګه هغه نسبتاً کمزورے ؤ خو خوئی ئې درونږ او خصلت ئې مضبوط. طبعاً هغه یو چست او چابک سړے ؤ مزاج ئې نرم او نفیس ؤ خبرې ئې خوږې هم وې او درنې هم بلکې ټولې خبرې ئې دکار وې بنیادی طور یو بې ازاره او بې ضرره ؤ او د هر چا سره ئې تعلق او تړون بیخی بې غرضه او بې لالچه ؤ پخپله ئې تعلق د پښتنو د یوسفزو قبیلې سره ؤ خو په مجموعی توګه هر پښتون ئې د سترګو تور او د زړۀ ټکور ګڼلو.

هم دغه وجه ده چې خپل ټول ژوند ئې د پښتو او پښتنو دپاره بخښلے ؤ. او کۀ هغه هر څو د جرمنۍ غوندې کاروباری ملک او مادی ماحول کښې اوسیدو بلکې هغه په بنیادی توګه د دوؤ پیسو ګټلو

پاتې	ډاکټرکبیرستورے

په خاطر د مسافرۍ دغه اذیت ناک او کړیناک ژوند ته غاړه اېښې وه خو سره ددې ئې خپل قام او خپله ژبه یو ساعت هم له خیاله نۀ ده ویستې او دجرمنۍ څخه ئې هم د پښتو مطبوعاتو پښتنو شاعرانو، ادیبانو، صحافیانو او نورو اړوندو کسانو سره برابر تماس نیولے دے بلکې په دیار غیر کښې ئې دپښتنو د ترقۍ شناخت او پرمختګ په خاطر دپښتون سوشل ډیموکریټک پارټۍ جوړه کړې وه چې دخپل قام او ژبې دخدمت په اړوند ئې ډیر فعال او یادګار رول لوبولے دے هم په دې دوران کښې به چې هر کله په افغانستان، پاکستان یا بل کوم هیواد کښې کومه غونډه جوړه شوه نو ډاکټرکبیرستوری به ارو مرو ځان ور رسولو او دخپل قام او ژبې د نمائندګۍ حق به ئې ادا کولو.

په تیره بیا کله به چې پېښور ته راغلو نو دلته به ئې خامخا په ادبی او ثقافتی غونډو کښې هم ګډون کولو او ددې ځاې د شاعرانو، ادیبانو، هنرمندانو او صحافیانو نه علاوه به قام پرستو سیاستمدارانو سره هم ئې لیدل کتل کول او د دوی سره به ئې دپښتو ژبې او پښتون قام په موجوده حالاتو اوږدۀ اوږدۀ علمی بحثونه کول. او هم دغه ادبی او ثقافتی تعلق او تړون ؤ چې

پاتې برخه
بله پاڼه کې

وحدت

ډاکټر کبیر ستوري اوسندریز پیغام

لیک: فیروزخان صادق

پاتې برخه

دستوری فکر او فن ته ئې لاتوره ښکلا او ځلا ورکړې وه. او هم دغه Coommitment ؤ چې ستورے ئې پخپل مقصد کښې د بریالیتوب تر مقامه رسولے ؤ. او دهغهٔ په فکر او پوهې کښې د پوخوالی او پرخوالی سبب گرځیدلے ؤ. د اروابناد د خبرو اکثر موضوع به دپښتون قام ماضی، حال او مستقبل ؤ. هم په دې موضوع به ستوری د هر چا سره بحثونه کول د هر چا وړاندیزونه او دلیلونه به ئې په ډیره توجو او رغبت سره اوریدل. او بیا به ئې ترې د ضرورت په وخت استفاده هم کوله.

هر کله چې د پښتنو په لوئې کور افغانستان روسی یرغلگرو تیرے وکړو او سمسور افغانستان ئې د بارودو په شنو لوخړو کښې لولپه کړو نو د یو افغان په حیث ډاکټر کبیر ستورے هم په دغو لوخړو کښې در په دیکه شو او دحالاتو دغه طوفان ډیر وخوځولو او وې ځنگولو خو دحالاتو مقابله ئې ډیره په جرات او استقامت سره وکړه. په قول د رحمان بابا(رح) چې:

لکه ونه مستقیم پخپل مقام یم

کهٔ خزان راباندې راشی کهٔ بهار

او بیا هر کله چې د جهاد په مقدسه فریضه ترسره کولو افغانانو خپل دښمن ته ماتې ورکړه نو لکه د نورو افغانانو کبیرستورے هم خوشحال شو په دې هیله چې زمونږ هیواد به یو ځل بیا سمسور شی خو متاسفانه چې د روسی تیری نه پس افغانستان کښې خپل منځی جنگونه شروع شول او بیا افغانستان داسې لوټې لوټې شو چې په کنډواله یاد شو خو ستوری بیا هم همت ونهٔ بائیللو او په قول د خوشحال خان خټک چې:

کهٔ اسمان دې د زمری په خلهٔ کښې ورکړه

د زمری په خلهٔ کښې مهٔ پریږده همت

هم دا وه چې افغانستان د دریو لسیزو د غرغنډو او بربادیدو نه پس یو ځل بیا د ابادۍ او سوکالۍ په طرف روان شوے دے. او تس نس افغانان دهجرت نه پس اوس خپل وطن په ډیر عزت او درناوی را ستنیږی. او هیله کیږی چې ډیر زر به ټول افغانان خپل هیواد ته راشی او دخپل وطن د بیا ودانۍ په کارونو کښې به خپله برخه واخلی او د ډاکټر کبیر ستوری مرحوم روح ته به سکون او راحت ورسوی. او د یو ډاکټر کبیر ستوری روح ته نهٔ بلکې د ټولو شهیدانو روحونه به خوشحاله او خندان شی.

د ډاکټر کبیرستوری شخصیت گڼ اړخونه او رخونه لری ځکه نو دهغوی په شخصیت نور هم ډیر څهٔ وئیلے او لیکلے شی خو دلیک طوالت مې دلارې خنډ جوړیږی ځکه نو دشخصیت او فکر متعلق ئې په ذکر شوؤ خبرو اکتفا کوم او بیا دفن یوه اجمالی خاکه ئې دلته د مثال په ډول ذکر کوم اروابناد ډاکټرکبیرستورے لکه چې مخکښې وئیل شوی دی چې د یو ښهٔ انسان سره سره یو ښهٔ شاعر او ادیب هم ؤ او بیا د نظم او نثر دواړو په حواله ئې خپل یو نوم لرلو اوتر دې وخت پورې ئې د نظم او نثر تقریباً څهٔ یو درجن کتابونه لیکلی دی چې پکښې زیاتره چاپ شوی هم دی او دا وخت ئې شعری مجموعه سندریز پیغام زما مخې ته پرته ده چې رنگینه سرپانه معیاری کاغذ ۱۴۴ مخونه لری چې په کال ۲۰۰۲ء کښې د پښتونخوا د پوهنې ډیره پیښور لخوا په دانش کتابتون کښې چاپ شوې ده تړون ئې د پښتو د نوموړی شاعر او ادیب ښاغلی لائق زاده لائق په نوم شوے دے او سریزه پسرې پروفیسرا اباسین یوسفزی لیکلې ده چې پکښې ئې د ښاغلی کبیرستوری د فکر او فن ښهٔ کوټلې جائزه اخستې ده.

هر کله چې مونږ د اروابناد کبیرستوری ددې شعری مجموعې مطالعه کوؤ نو را ته ددهٔ د فن گڼ رنگونه او قسمونه په نظر راځی چې پکښې مینه، محبت، میړانه، جرات، پښتونولی، وطن دوستی، لوظ، حسن او جمال، غم د جانان او غم د دروان، لنډه دا چې د ژوند په هر اړخ پکښې شعرونه په نظر راځی چې یو طرف ته دشاعر په فهم او فراست دلالت کوی او بل طرف ته زمونږ د تکورونو کار کوی.

د کتاب وړومبے شعر ئې دا دے:

گناه د بل چا نهٔ ده دا زمونږ خپله گناه ده

پښتو پښتونولۍ ته اړولې چې مو شا ده

ددې شعر نه دا اندازه په اسانۍ سره لگیدے شی چې ښاغلے شاعر پخپل قام او خپله ژبه څومره مئین دے ځکه چې صرف دا یو شعر نهٔ بلکې پوره غزل ئې د هم دې موضوع نه ځار کړے دے هم دغسې ئې په ټول کتاب کښې زیات تر کلام په پښتو او پښتونولۍ مشتمل دے لکه چې یو بل ځاې کښې وائی:

بې پښتو نهٔ شی په پښتو باندې پښتو به کوې

د مینې ستورې ته د خپلې پښتو رنگ ورکړه

او یا دا چې:

چا چې ده لیدلې په ستائیلو ئې مړیږی نه

یو خوا ئې ښائست دے بل صفت د پښتو کوی

کهٔ څهٔ هم د ستوری د شاعرۍ مرکز او محور پښتو او پښتونولی ده خو ددې ترڅنگ هغهٔ په هره موضوع قلم پورته کړے دے چې د نمونې څو شعرونه ئې داسې دی:

د عشق کار کښې دهر چا ده بیله برخه

د چا ستورے دے تیارهٔ د چا ځلیږی

د گل ښائست نه چې په بڼ کښې بلبلان ځاریږی

پور دې ورکړے دے کهٔ گل د ښائست غلا کړې ده

کلی نه وځی خوله اولسه وتل نهٔ منی

تل په تولنیز ژوند کښې انصاف او عدالت غواړی

چې دبخت ستورے مې دعشق اسمان کښې وځلیدو

خدائیگو د کلی لویو وړو راته دعا کړې ده

ددې شعرونو په اساس مونږ دا خبره په ډانگ پیللې کولے شو چې اروابناد ډاکټر کبیرستورے د ژوند شاعر دے او د ژوند شاعر کله هم نهٔ مری. بلکې چې ترڅو ژوند وی نو تر هغې به د هغهٔ فن هم ژوندے وی او هر پښتون به دخپل دغه اتل شخصیت په کار او زیار ویاړ کوی او ددهٔ خدمتونو ته به د ستائنې او ډاډگیرنې امیلونه په غاړه کوی.

ما وې چې زهٔ به د جانان ښکلے تصویر جوړؤم

زهٔ اعتراف د عجز ؤ فن کړم ما تصویر جوړ نهٔ کړو

ورځپاڼه پېښور
THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
وحدت
چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد
ورځ، یکم شوقدره ۱۴۱۸ ه ق، ۱۰ لیندۍ (قوس) ۱۳۷۶ ه ش، یکم دسمبر 1997ء، جلد12، شماره325

اجمل خټک د پښتني ټولنې ادبي شتمني

لیک: ډاکټر کبیر ستورے

د نړۍ په سر د انسان ژوند محدود دے خو ځینو انسانو دومره غټه معنوي شتمني جوړه کړې وي او ټول ژوند ئې معنی ګرځیدلے وي چې د مرګ د قید څخه ازاد وي او تل ژوندي وي. په دې ډله انسانانو کښې اجمل خټک هم راځي چې په 1927ء کال کښې په اکوړه خټک کښې د حکمت خان په کور کښې پیدا شوے دے. دے اوس یو اویا کلن دے خو د پښتون اولس په خدمت کښې نه ستړې کیدونکې منډې ترړې وهي اجمل خټک یو ډېر ارخیزه سرېتوب (شخصیت) دے او د پوهنې، فلسفې، سیاست او ادب په ډګر کښې ئې ساری جګ مقام لري. د اجمل خټک د سرېتوب ټول ارخونه په یوه مقاله کښې رانغاړل

ګران کار دے له دې کبله به څو مهمو ټکو ته ځغلنده نظر اچول کېږي اجمل خټک د باچا خان «فخر افغان» د لارې ملګرے او د خدائي خدمتګارو د تحریک کره ستنه وه.

باچا خان که څه هم د ستر خان زوی و خو ناسته ولاړه ئې د مزدور د طبقې او غریبانو سره وه. باچا خان د ښکیلاک (استعمار) په مقابل کښې د پښتنو په یوه مرکز د راغونډولو دپاره دا سیاسي نعره پورته کړې وه چې «که سپوره وي که پوره وي نو په شریکه به وي» ترڅو چې د مزدور د طبقې هغه اندېښنه د منځه یوسي چې که سونړ د ښکیلاک د زبېښاک (استحصال، استعمار) څخه ځان خلاص کړو نو بیا به سو خپل خانان سلګان زبېښي. د باچا خان دا نعره د پښتني ټولنې څخه اوبه اخلي، شریک ملکیت د پښتني ټولنې د وودولا تراوسه ډاګ، غږ او جبه د پښتنو په ځینو سنطقو کښې شریک ملکیت دے. اجمل خټک د باچا خان دا سیاسي نعره خپله سیاسي فلسفه وګرځوله او د ادب په رنګینه جامه کښې ئې راونغاړله او په دې توګه ئې د خپلو ملګرو شاعرانو او لیکوالانو سره یو ځائې قامي طبقاتي ادبي خوځښت (تحریک) روان کړو. قامي طبقاتي خوځښت یا مبارزه د کمیونستي یا سوسیالستي طبقاتي خوځښت یا مبارزې سره توپیر لري. د قامي طبقاتي مبارزې هدف د یوې خوا د ښکیلاک د زبېښنې څخه د ټول قام خلاصون او د بلې خوا د قام په منځ کښې د تضادونو د منځه وړلو په غرض د ټولنې د ټول عائدات عادلانه وېش دے چې ټولنیزې ولسوالۍ (سوشل ډیموکراسي) سره ورته والی لري. په نورو تورو سره د قامي طبقاتي مبارزې هدف د ټول قام ګټه او سوکالي ده چې د

نور په دریم مخ

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

پاتې: اجمل خټک

یوې خوا بهرني تضاد چې د ښکیلاک سره ئې قام لري د منځه وړي او د بلې خوا د قام په منځ کښې د ننی تضادونه مزدور طبقې ته د پیداوار او (تولید) په وسائلو کښې د عالانه برخې د ور کولو په واسطه د منځه وړي. د کمیونستي طبقاتي مبارزې هدف د ټول قام ګټې نه دي بلکې صرف د مزدور د طبقې ګټې دي چې په هیواد (سټیټ) باندې د مزدور د طبقې قبضې او حاکمیت د لارې د پیداوار وسائل په لاس کښې اخلي چې د قام په منځ کښې تضادونه د منځه نه ځي بلکې شکل او بڼه بدلیږي.

نن ورځ قامي طبقاتي ادبي خوځښت په پښتني ټولنه کښې ډېر پراخوالے موندلے او زیات شمېر شاعران او لیکوالان په دې ادبي خوځښت کښې د قام د هوسایۍ او ابادۍ په لور اوچت ګامونه اخلي.

قامي طبقاتي ادبي خوځښت د ادبي بهیر په منځ تللي (مترقي) بڼه ده چې خپلو قامي ارزوګانو ته په نړۍ وال ډګر کښې ژوند وربخښي له دې کبله د دې خوځښت چلونکو شاعرانو او لیکوالانو ته قام پرسته مترقي شاعران او لیکوالان هم وټپل کېږي. اجمل خټک د قامي طبقاتي ادبي خوځښت د بنسټ اېښودونکي په توګه د پښتني ټولنې ابدي شتمني ګرځیدلې ده. د اجمل خټک د شعرونو او لیکنو ټولنیز ارزښت په دې کښې پروت دے چې د قام د ویښولو او پوهولو وسیله ده. قامي سیاسي نظرې او پیغامونه پکښې په داسې انداز کښې خوندي شوي دي چې د شعر او ادب ښکلا او هنر پکښې بشپړ او د ودې جګ پړاو ته رسیدلي دي. دلته ئې د شعر یو بیت د بیلګې په توګه وړاندې کوو.

تاسو د غیرو د کلچر پړقا کښې هرڅه هیر کړل
زه ثقافت سو د نیکه د غیرت رنګ ګنمه

اجمل خټک د ادیب فاضل او منشي فاضل د ازمېښتونو وروسته د پېښور په پوهنتون کښې د ادبیاتو په څانګه کښې د ماسټرۍ درجه ترلاسه کړې ده. په پښتو ژبه ئې ډېر کتابونه لیکلي دي چې ځینې ئې دا دي. د پښتو ادب تاریخ، د غیرت چغه، باتور ته عقیدت، دا زه پاګل وم، ژوند او فن، کچکول، سونړ او منزل، فکر او عمل، عوامي جمهوري تحریک، د وخت چغه، ګلونه ټکلونه، ګل پرهر، سرې غنچې.

اجمل خټک پښتون قام ته د خدمت په لاره کښې ډېرې سختې تنګۍ لیدلې دي د پېښور، مچ ډېرو او جهلم جیلونه ئې بیلګې دي دے پنځلس کاله (1973-1988) په کابل کښې د هجرت ژوند کولو ته مجبور شوے وو خو هلته ئې هم د پښتو او پښتونولۍ ورمې هرې خوا وشیندلې او ذهني اوښتون (انقلاب) ئې په تیره بیا د قام په ځوان کول (نسل) کښې راوستو.

د اجمل خټک د صدارت په وخت کښې د عوامي نیشنل پارټۍ او قام پرستو پښتنو په هلو ځلو سره د پښتونخوا د قرارداد منظوریدل ستر سیاسي برے او تاریخي ویاړ دے چې د باچا خان او خان بابا ولي خان د نظریو ډېوه بله ساتي.

دوشنبه (کل) ۲۶ جنوری ۱۹۹۸ ء
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
ورځپاڼه پېښور
وحدت

مرحوم ملنګ جان

لیک: عبدالبصیر بیدار

د پښتو ژبې په اولسي ادب کښې اولسي شاعرۍ ځانګړې مقام او ډېر لرغونې (زوړ) تاریخ لري او داسي اټکل کېږي چې تقریباً څلورسوه کاله پخواد پښتو اولسي شاعرۍ نښې راڅرګندې شوی دي. ټولنه د اولس څخه تشکیلېږي او چاپېریال (ماحول) اولس په یوه خاصه دائره کښې رانغاړي نو بیا چې کوم شاعر په هره ټولنه او چاپېریال کښې سترګې غړوي، نو د ژوندانه د ټیوبدو، ټولو کړووړو، جذباتو او احساساتو ترجماني خپل اولس ته د شعر په شکل تحفه کوي ځکه شاعر د همدغه اولس او چاپېریال نه الهام اخلي.

ملنګ جان هم همدغه ستر، نوسالې په پښتو او پښتونولي ښتن بیاوړې اولسي شاعر دې چې په دولس سوو دیارلس هجري کال کښې د ننګرهار د سیمې په چمیار کلي کښې زیږېدلې دې د ملنګ جان خپل نوم محمد امین وو ورو سته امین جان او په پاتي کښې ملنګ جان شو پلار ئي عبدالشکور نومېده او په پېښلس کلني کښې ئې په شعرو ویلو پیل کړې دې. ملنګ جان تعلیم (زده کړه) نه درلوده او د ژوند زیاته برخه ئې په مزدورۍ او غریبۍ سره تېره شوې په دیارلس سوه اتویشتم هـ ش کال ورته د صدر اعظم سردار محمد داود خان له خوا د لیک لوست د زده کړې لپاره بووبنګې و کمارل شو او د همغه څخه ئې په شېږو ورځو کښې دومره څه زده کړل چې خپل شعرونه به ئې نور پخپله لیکلي او لوستي شول دي څخه سخکښې ئې له قران مجید څخه برته نوره زده کړه نه درلوده او خپل هر شعر به ئې خپلو سندرغاړو شاګردانو ته به یاد زده. داوه مرحوم ملنګ جان د درې څلویښتو کالو په عمر کابل دلته ښدیه لارد سوټرد چپه کېدو په وجه د خپل درې کلن زوی دواجان سره یو ځای شهید شو. د ملنګ جان د شعرونو مجموعه «خوږې نغمې» درې ځله چاپ شوي چې لمړې ځل ئې د افغانستان د پښتو ټولني لخوا په دیارلس سوه پینځه دېرش کښې دوهم ځل په دیارلس سوه اته شپېته کښې او درېم ځل د نوو زیاتونو سره د علامه سید جمال الدین افغاني دلرغنګي ټولني لخوا په دیارلس سوه اویا هـ ش کال کښې چاپ شوې دې.

مرحوم ملنګ جان د پښتو ژبې په اولسي شاعرۍ کښې ډېر ستر نوم لري، دده خوږو شعرونو ته په پښتني ټولنه کښې په ډېره درنه سترګه کتل کېږي ځکه چې دده ټول شعرونه د هیواد په مینې او د پښتونولي د سپېڅلي احساس په بنسټ ولاړ دی نو ځکه خو ئې په خوږو شعرونو د پښتو ډېرې او حجرې تل ګرمې وې. د ملنګ جان خوږې نغمې د پښتو سندرغاړو په خوږو اوازونو د پښتنخوا هر کټ ته رسېدلي دي د همغه شعرونه د پښتو موسیقي سره نه شلېدونکي اړیکي لري ځکه د همغه په شاعرۍ کښې د پښتو شعري ادب ټول صنفونه (فورمونه) لکه څلوریزه (چاربیته)، غزل، رباعي (مقام) لوبه (سروکی)، داستان (قیصه) او نور شته همغه نه یوازې دا چې په پښتو موسیقي کښې ئې نوې طرزونه او تالونه راسنخ ته کړل بلکې پښتو موسیقي ته ئې لا زیاته ښکلا، نوې فکر، نوې انداز، ملي او پښتني روح ورپه برخه کړو همدا رنګه د همغه په ټوله شاعرۍ کښې د هیواد مینه، د خپلواکي جذبه، د یووالي پیغام، د علم زیا پښتني غیرت، توره، میړانه، د ټولنې په خرابیو انتقاد، او د قام د بیدارۍ احساس په جوته توګه څرګندېږي او پښتني غیرت ته داسې اشاره کوي.

د پښتون جنه د غیرت ځیې ده
د که له ننګ او شجاعت ځیې ده
پښتنه نه چا ته خپل بدل نه پرېږدي
خان د دنیا ځکښې خجل نه پرېږدي

یا چې وائي

نارښتوب د پښتو طبعي عادت دې
بلې بلې چې ریښتیا سره پښتون وي

ملنګ جان چې هر څومره د پښتنو د بې ساري صفتونو یادونه کړې نو له دې سره ئې د پښتنو بې اتفاقي ته د انتقاد ګوته نیولې

ګوندې نفاق نه به اسان کړې پښتون
د اتفاق په لور روان کړې پښتون
تمام عمر زمونږ تېر شو په غفلت کښې
څه حاصل به کړو نفاق او عداوت کـــــــــې

د ملنګ جان دا پخه عقیده وه چې پښتون همغه مګالې او باتور قام دې چې هر غاصب او ښکېلګر به ئې په ډېره مړانه غاښ ماتوونکې ځواب ورکړې نو ځکه خو ئې ټولې خوږې نغمې په پښتو ورسو بشپې دي. همغه د پښتو د ملي وحدت او یووالي نه په غیر د وطن ترقي او سرلوړي یو ناشونې کار ګڼي او پښتانه ئې دې ته هڅولي چې خپل ویده غیرت راویښ کړي او د خپل ملي وحدت خپلواکي او ترقي لپاره عملي ګامونه پورته کړي.

راځئ پښتو ورونو چې ملي وحدت تیار کـــــــړو
د زړه په صـــــداقـــــت
ټکونو نه راپاتې دا وطن ګل و ګلزار کـــــــړو
ښکـــــاره کــــــړو لـــــــاقـــــت

د پښتونولي سره همغه د اسلام محکم سپاهي ځان ګڼي د اسلام د مقدس دین د ټینګښت او خوږولو لپاره ئې هم ډېر شعرونه ویلي دي او د اسلام څخه وروسته پښتونولي خپل اساسي تولي

نور په دریم مخ

وحدت
چیف ایډیټرو پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" دپاکستان دحکومت په تصدیق دوحدت پریس خیبر بازار پېښور نه چپېږي، ایډیټر پیر رحمدل شاه
ایډیټر: ظفر علي شاه ګیلاني، پته:: ورځپاڼه وحدت ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ
خیبر بازار پېښور ـ فون: ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

ستوماني

ډاکټر کبیر ستوری

کـهٔ دژونــد خبرې هــرڅــومــره تــرخــې شــي
چې داســتــاد شــونډو رنــګ واخـلـي خــوږې شــي
چې مُسکـې شـي جـهـانٔ واړه پــهٔ خــنــدا شـي
خـوشـحالـي شـئ ورکـې ټـولـې انـدېـښـنـې شـي
مُسـکـي اوسـه چـې د غـم پــهٔ کــالــهٔ غــم وي
پــهٔ مــنــګـي اؤ پــهٔ ربــاب تــودې حـجـرې شـي
لــږ قــلــنــګ دســپــېــنــي خُلـې دمـیــؤ راکـړه
چې بــې خــونــده راتــه بــې دمــېــخــانــې شـي
داورـــــل دمـــــیـوری لانــدې ئــې اوده کــړهٔ
چې دســتــوری ســتــومــانــي وزی دمـــې شــي

په ټول ملک کښې د پښتو د ړومبۍ ورځپاڼه

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

دجمعې ورځ، 23ذیقعد 1424هـ ق، 26مرغومې (جدی)، 1382هـ ش
16جنوری 2004ء، امـا، 2060ب، جلد 29، شماره 16، بیعه 4 روپۍ

د افغانستان بدن کښې پښتانهٔ د ساه حیثیت لري، کبیر ستورے

اساسي قانون کښې د پښتو ژبې د ملي کولو نوم نۀ اخستل زیاتے دے

پېښور (وحدت خبر) پښتانه د افغانستان بدن کښې د ساه حیثیت لري. او همدا پښتانه دي چې

پاتې صفحه 5 کالم 7

پاتې: کبیر ستورے

هیواد ته سوله، امنیت او سوکالي بخښي. المان کښې د پښتو د ټولنیز اولسولیز ګوند مشر ډاکټر کبیر ستوري وحدت ته خپل رالیږلي بیان کښې وئیلي دي چې د افغانستان نوي اساسي قانون کښې د ښځو د حقوقو او د هیواد د اقلیت ژبو ته رسمي شکل ورکول یو ښه کار دے. او مونږ د دغه ذکر شوو او د دې په څیر د نورو هیواد جوړوونکو او د وطن والو د سوکاله ژوند د غوښتونکو ما دو پوره ملاتړ کوو. دهٔ ووئیل چې د اساسي قانون د مسودې متن کښې د پښتو ژبې د ملي کولو نوم نه دے اخستل شوے چې دا پښتو سره زیاتے دے او مونږ ئې هیڅکله هم منلو ته تیار نه یو. دهٔ ووئیل چې اساسي قانون کښې باید پښتو ته د پخوانیو اساسي قوانینو په څیر ملي حیثیت ورکړے شوے وُ. خو متاسفانه چې دغه کار د اساسي قانون کمیسون د پام څخه غورځولے دے. دهٔ ووئیل چې نړیوالو ډیموکراتیکو اصولو او دودونو په خلاف اساسي قانون کښې د ډیرکیو حقوق تر پښو لاندې شویدي. او د پښتنو ټولنیز اولسولیز ګوند دغه کار په کلکه غندي. دهٔ د نړیوالو ډیموکراتیکو ځواکونو څخه غوښتي دي. چې د نورو هیوادونو په شان افغانستان کښې د پښتو ملي ژبې ملي حیثیت ته زیان ونه رسوي.

وحدت

چیف ایډیټر پبلشر پیر سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" د پاکستان د حکومت
په تصدیق د وحدت پریس خیبر بازار پېښور نه چھپوي، ایډیټر پیر حمدل شاه
ایډیټر: ظفر علي شاه ګیلاني، پته:: ورځپاڼه وحدت، ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ
خیبر بازار پېښور فون : ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

جمعه ۱۲ جنوری ۲۰۰۴

ABC CERTIFIED
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو وړومبې ورځپاڼه
پېښور
ورځپاڼه
وحدت
چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27

پنج شنبه (زیارت) ورځ 26 شعبان المعظم 1424ھ ق، 30 تله (میزان) 1382ھ ش
23 اکتوبر 2003ء، 5 کتک 2060 ب، جلد 28، شماره 291، بیعه 4 روپې

پښتنو خپلې ژبې او کلتور ته شا کړېده، کبیرستورے

د ژبې په حواله د بې تفاوتۍ په وجه زمونږ قومي تشخص ورك شويدے

پېښور (وحدت خبر) د لوې افغانستان پياوړی شاعر او د ساپوهنې ډاکټر کبیرستوری خپل يو اخباری بيان کښې ونيلی دی چې دپښتون قوم د وروسته پاتې کېدو

باتی صفحه 5 کالم 4

پاتې :: کبیرستورے

يوازينے علت دا دے چې مونږ تراوسه دخپل کلتور او ثقافت دپرمختګ دپاره هيڅ نه دی کړی دهٔ ووئيل چې پښتنو خپله ژبه هيره کړېده اؤ په پردو ژبو نه يوازې خبرې کوی بلکې په پردو ژبو افتخار هم کوی دهٔ زياته کړه چې دژبې تو بې پرواهيو په وجه زمونږ قومي تشخص ورک شوے دے اؤ چې څومره وخت تيرېږی مونږ نور هم په شا ځو دهٔ ووئيل چې ديوقام دپرمختګ دپاره دژبې ترقی زيات اهميت لري او کوم قومونه چې خپله ژبه او کلتور هيرکړی هغوی هيڅکله خپل ځان نه شی ګټلے ډاکټر کبيرستوری ووئيل چې دافغانستان او پاکستان حکومتونو ته پکار دی چې د نورو ژبو ترڅنګ پښتو ته هم خپل حق اؤ مقام ورکړی دهٔ ووئيل چې که چرته حکومتونو دپښتو ژبې په حقوقو همداسې سترګې پټې کړې نو کيدے شی چې پښتون قوم اؤ پښتو ژبه دمينځه لاړه شی.

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

ورځپاڼه وحدت پېښور

دوشنبه (ګل) ۱۵ دسمبر ۱۹۹۷ ء

د ډاکټر کبیر ستوري ژوندي خیالونه

لیک: لائق زاده لائق

د ادب د پوهانو خیال دے چې ادب دوه لوئې څانګې لري، ورومبے هغه ادب چې خالصتاً د ادب لپاره ولیکل شي پۀ نورو لفظونو کښې دې ته ادب لطیف هم وئېل کیږي چې پکښې زیات تر روسانوی رنګ جوت وی. داسې شعر، افسانه، انشائیه او نور اصناف د ځېلي احساس د ټکور د پارلکه د پهې کار کوي ولې چې پۀ ژوند کښې د عمل او غورځنګ لارې نۀ پۀ ګوته کوی زسونږ د پښتو ادب لمن د داسې فن پارو نه ډکه پکه ده چې پکښې د ښائستونو رنګونه ستائېلے شوی دی او دا پۀ دې اساس چې پښتون پۀ مینه کولو کښې هم دوسره انتها پسند دے څومره چې پۀ کرکه او نفرت کښې خپل ثاني نۀ لري. د پښتون د سلګونو کالو خپل منځي اختلافات او تربګنی د دې قام د دغه طبعي او فطري احساس ترجماني کوی.

د ادب دویمه لویه څانګه هغه ادب دے چې د ژوند د پاره ولیکل شي دا قسم ادب خپلو لوستونکو ته یو منزل او یو مرام پۀ ګوته کوی داسې ادب پۀ وینه کښې غورځنګ پیدا کوی پۀ پښتو ادب کښې د دې سلسلې باقاعده سر خیل خوشحال خان خټک ګڼلے شی چا چې د مغلو د ظلم او جبر پۀ ضد د پښتون قام غیرت ته اوازو کړو او نۀ صرف دا چې پښتنو ته ئې خپل ځان ورياد کړو بلکې پخپله هم د دې مبارزې د پاره راووتو.

د افغان پۀ ننګ مې وتړله توره
ننګیالے د زمانې خوشحال خټک یم

د خوشحال بابا نه پس د دې مسلک نور ګڼ لیکوال پیدا شول چې کله پۀ دې منطقه کښې د خدائی خدمتګار تحریک پیل شو نو د پیرنګی خلاف ډیر قام پرستان لیکوال مخې ته راغلل چا چې ادب ته د قام پرستی هنرونه زده کړل د دې دور ټول پښتني ادب د ژوند سندرې وائی دا هم د دغه لیکوالو د هلو ځلو نتیجه وه چې پښتانۀ ئې د باچا خان پۀ مشرۍ کښې راغونډ کړل او دومره ئې منظم کړل چې بیا پرې د پیرنګی استعمار ګولی چلیدې ولې یو پښتون هم د تشدد لار نۀ خپلوله. د قیصه خوانی واقعه غالباً چې د ټول انسانیت پۀ تاریخ کښې ځانګړې واقعه ده کله چې یو داسې قام د خپل رهبر باچا خان پۀ وینا د فرنګی استعمار ګولو ته خپله سینه اونیوله د کوم د غیرت او میړانې مثالونه چې د کاڼی کرښې دی دغه وخت وینې بهیدې ننګیالی پۀ خاورو کښې لت پت کیدل ولې چا هم د باچا خان د ښودنې نه سرغړونه نۀ شوه کولے دا ټول ننګیالی د یو داسې ادب د لارې ملګری وو کوم چې د ژوند ترجمان وو د خدائی خدمتګار تحریک پۀ وړاندې بوتلو کښې د پښتنو لیکوالو هلې ځلې یو داسې اټل حقیقت دے چې څوک ترې هم انکار نۀ شی کولے. پیرنګی استعمار اخر پۀ دې مجبوره شو چې د دې خاورې نه کډې بار کړی پیرنګے لاړو، ولې د پښتون قام هغه ارمان پوره نۀ شو د کوم د پاره چې زلمو خپل سرونه شیندلی وو د کوم د پاره چې پیغلې کونډې شوې وې او د کوم د پاره چې بې شمیره میندې بورې شوې وې.

د پیرنګی د تلو نه پس د جنوبی ایشیا پۀ نقشۀ د پاکستان د نوم اضافه وشوه ولې پښتون قام بیا هم ټوټې ټوټې او تار پۀ تار پاتې شو عن تر دې چې پۀ یو وطن کښې پۀ بیلو بیلو برخو کښې ویشلے پاتې شو د پښتنو لیکوالو دغه ارمان لا اوس هم پۀ غورځنګ دے د لر او بر ګڼ شمیر لیکوال د پښتون قام یو والے خپل منزل او خپل مرام ګڼی د داسې لیکوالو پۀ صف کښې یو قام پرست پښتون ډاکټر کبیر ستورے هم دے.

د ستوری تعلق د افغانستان د کونړ ولایت کلی «تنر» سره دے او چې کله ئې فکر ځوان شوے بے نو د اولې ورځې نه ئې د پښتون قام د یو والی غږ کړے دے ښاغلے کبیر ستورے د یو حساس فکر سره سره ډیر حساس ذهن هم لری د هغۀ پۀ شونډو هر وخت نرۍ مسکا خوره وی داسې پۀ قرار قرار خبرې کوی لکه چې پۀ هره خبره کښې د پښتون د خپلواکی یو پټ پیغام هرچا ته رسول

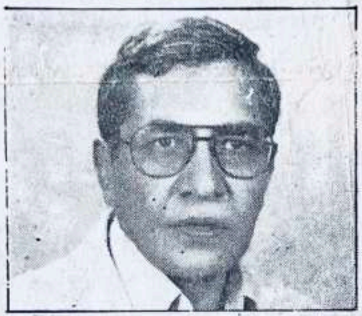

غواړي. ښاغلے ستورے د یارانو محفل کښې مدام ورک ناست وی

دا ځکه چې د هغۀ پۀ ذهن کښې هر وخت د پښتون قام غم چورلکونه خوری د هغۀ پۀ ژوند کښې یک یو مرام د پښتونخوا عظمت او د پښتون قام سره بې غرضه مینه ده.

دا کونړ ستورے پاس پۀ هسک کښې
ځلیدو وئېل ئې
ما پکښې مینه د «پښتو» او «پښتونخوا»
واخسته

ښاغلی کبیر ستوری د ژوند لویه برخه پۀ جرمنی کښې تیره کړه او لا تر اوسه پۀ دغه پردی هیواد کښې ژوند کوی د ښاغلی ستوری د «پښتونخوا» سره د مینې اندازه د دې خبرې نه لګیدے شی چې د جرمنی حکومت څو ځله دوی ته دا موقع ورکړه چې دغلته د دومره ایسارتیا پۀ بدل کښې د جرمنی باقاعده شهریت واخلی ولې ښاغلے ستورے دې ته تیار نۀ دے چې خپلې اړیکې د خپل هیواد سره پریکړې کړی. پۀ پردی هیواد کښې د ستوری د پښتو بل ژوندے مثال دا دے چې دغلته ئې د پښتنو قام پرستانو یو ګوند د «پښتون سوشل ډیموکریټک پارټی» پۀ نامه جوړ کړیدے دا ګوند هر کال د پښتنو د یو والی ورځ نمانځی چې پکښې د لر او بر قام پرستانو پښتنو ته بلنه ورکولے شی دا ټولې قربانۍ ښاغلے ستورے پۀ ځان منی دغه وجه ده چې پۀ جرمنی کښې د پنځۀ دیرش کالو تیرولو باوجود ئې هیڅ یوه پیسه نۀ ده جمعه کړې بلکې خپل هر څۀ ئې د پښتو د لیلٰی نه زار کړی دی.

ما کبیر ستوری خا پورې پکښې کړی
ازادی د پښتونخوا مې لوئې ارمان دے

ښاغلے کبیر ستورے پۀ دې پوهیږی چې قربانی ورکولو نه بغیر د ازادی مرام ته رسیدل ګران دی.

ستوریه د مینې مورچل نیسه کۀ مئین ئې
ریښتیا
ګڼې لیلٰی د ازادی کور ته راتللے نۀ شی

ولې کبیر ستورے د خپلو دغه قربانو پۀ نتیجه کښې د راتلونکی سباون نه مایوسه نۀ دے او دا کلک باور لری چې د پښتنو د یو والی سحر به خامخا راخیژی.

دا تیار د ژوند ورکیږی سبا کیږی
د سبا ستورے راخیژی خامخا

ښاغلے کبیر ستورے چې کله هم پاکستان ته راغلے دے نو دلته ئې د خپلې ټولې ایسارتیا شپې د پښتو پۀ خدمت کښې سبا کړی دی د دې سیمې ټولو لیکوالو له ورغلے دے سیاستدارانو له ورغلے دے پۀ پوهانو جرګه شوے دے چې باید د دې لوئې مقصد او مرام د پاره خپلې هلې ځلې نورې هم تندې کړے شی.

ملا مې تړلې د وطن د ازادی لپاره
د پښتنو د ابادی او سوکالی لپاره
یانې به بله یا به نه کی . . . . . .

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

د دوشنبې (پير) ورځ، ۱۵ شوقدر ۱۸ ۱۴ هـ ق، ۲۴ ليندى (قوس) ۱۳۷۶ هـ ش، 15 دسمبر 1997ء، جلد22، شماره339.

د ډاکټر کبير ستورې "ژوندي خيالونه" پاتې برخه

ښاغلے کبير ستوړے په دې خبره کله هم نه دے خوشحاله چې پښتانه دې خپل منځي ډلې ولرى هغه که افضل خان لالا له ورغلے دے نو ورته ئې د خان عبدالولى خان د خواخوږى پيغام ورکړے دے که چرې لطيف اپريدى له ورغلے دے نو ورته ئې د محمود خان اچکزى د روغ نيتى قيصه کړې ده ښاغلے ستوړے دا گڼى چې که چرې سونږ خپله پيژند گلو حاصلول غواړو نو خپل منځي اختلافات به د مينځ نه وړو او د يو روښانه سحر د پاره به هر پښتون بچے خپلې ذمه وارى سر ته رسوى.

د توږې او قلم خاوند چې هر پښتون شى نو هله به روښانه شى بيا ستوړے د سحر د ښاغلى کبير ستورى د شاعرى محور پښتونولى ده د هغه ليلٰى پښتو ده د هغه ارمان پښتونخواه دے هغه د ساه پوهنې ډاکټر دے ځکه نو د پښتون قام په نفسياتو پوئې دے چې ددې قام د ټولو مسئلو حل دا دے چې دوى ځان وکتې او هغه د باچا خان فلسفه خپله کړى چې لا به يو کيږو گڼى ور کيږو» د ښاغلى کبير ستورى په حقله ښاغلے اجمل خټک ليکى.

«د ښاغلى کبير ستورى ژوندى خيالونه په پښتو ژبه، د پښتنې وينې او مينې، د پښتنو د نني او پرونو زخمونو او سبانى ارمانو او پښتو او پښتونولى د ژوند او مستقبل د سپرلى وږمې دى»

زه دا گڼم چې د ښاغلى کبير ستورى ژوندى خيالونه به ډير زر د پښتنو د يو والى هغه ارمان په عملى شکل کښې ووينى کوم ته چې د ډيرو قام پرستانو انتظار دے او اوس ورځ تر ورځه دغه انتظار خپل منطقى انجام ته په رسيدو دے.

دا ستوړے د اسمان ورته رڼا کوى ولاړ دے

نقشه کښې د نړۍ د «پښتونخواه» نوم ليکل کيږى

ts.net.pk

وحدت

چیف ... یډیټر، چیف ایګزیکټیو ، پبلشر پیر...
چیف ایډیټر: پیرسید سفیدشاه همدر...

وحدت د ټولو پښتنو ویښولو عکاسه ورځپاڼه ده. چې دپاکستان او افغانستان په شمول دنړۍ په ...

پیر(دوشنبه) 12 فروری2007

شاعر او لیکوال د خپلې ټولنې
ترجمان وي، ښه اوبریالے شاعر،
لیکوال هغه دے چې د ټولنې په
نبض او ژبه پوهیږي. د ټولنې په
ژبه وګړیږي. د خپلې ټولنې
دردونه تشخیص او دهغې د علاج
لپاره درمل تجویز کړي. په ټولنه
کښې د فساد، ظلم او ناخوالو په
وړاندې قلم وچلوي. هغه
راوسپړي او اولس بیدار کړي کۀ
په لنډو ټکو کښې ووایو: هنر د

معاون محقق وجیه الله شبون

هنر له پاره نۀ بلکې هنر د ژوند
لپاره استخدام او ژوندني
مسائیل پرې سمبال کړي. کۀ څۀ
هم په ژوند دغسې متعهدو او
ملتزمو لیکوالانو او شاعرانو ته
دخلقو پام نۀ وي، خو کله چې د
مرګي سیلۍ ئې قلم له ګټو
پریباسي نو بیا د خوشحال خان د
غه خبره رښتیا شي:
دخوشحال قدر کۀ اوس په هیچا نشته
پس له مرګه به ئې یاد کا ډېر عالم
خبره نن دهغه شاعر کوؤ د چا چې
مینه پښتو، وینه پښتو، وینا
پښتو وه، ښکلي ئې هم پښتنۀ
خوښېدل، د شاعرۍ پوده او
تښته ئې هم ټوله پښتو او

د اروابناد ډاکټر کبیر ستوري ژوند، شاعرۍ او اثارو ته یوه لنډه کتنه

پښتونولي وه. دا شاعر اروابناد
ډاکټر کبیر ستورے دے چې د نن
څخه ۲۴ کاله وړاندې د ۱۳۲۱ ل
کال د وری د میاشتې په ۱۷ نیټه
د کونړ ولایت د خاص کونړ
اولسوالۍ د تنر په کلي کښې ئې
نړۍ ته سترګې غړولې وې، دے
د لعل محمدخان زوي په ختهه
میردادخیل یوسفزے دے،
لومړنۍ زده کړې ئې د خاص
کونړ په لومړنۍ ښوونځي او د
کابل بابا په لیسه کښې وکړې
لوړې زده کړې ئې د جرمنی د
فرانکفورټ، کولن او دمار بورګ
په پوهنتونونو کښې د اروا
پوهنې په څانګه کښې د دوکتور
یا پي ایچ ډي ترکچې بشپړې
کړې. د ۱۹۷۰ کال راپدیخوا د
کړنې د ساپوهنې د نړیوالې ټولنې
غړے وُ ستورے د پښتون سوشل
ډیموکرات ګوند مشر او ددې
ګوند د بنسټ ایښودونکو
مخکښانو څخه وُ. ددۀ د وینا لۀ
مخې د شاعرۍ په نړۍ کښې ئې
تر ټولو زیات د اجمل خټک نه
الهام اخستے او د پښتنو د
پیوالۍ، خپلواکۍ او سوکالۍ

لپاره ده ته د باچاخان نظر یو ژوند
وریښنلے دے. ډاکټر کبیر
ستورے د ۲۰۰۲ زیږدی کال د
اپریل په څلورمه نیټه په جرمنی
کښې له دې نړۍ څخه د تل
لپاره سترګې پټې کړې او په
خاص کونړ کښې د خپلې پلرنۍ
هدیرې په غیږ کښې خاورو ته
وسپارل شو. روح دې ئې ښاد او
اباد وي.
اروابناد ستوري خپل علمي او
فرهنګي ژوندانۀ کښې لاندې اثار
په میراث کښې پرېښي دي:
ویره :) د اروا پوهنې په رڼا کښې
د ویرې نظري پیمانه او درمل)
جرمنی ۱۹۹۴ :
ژوندی خیالونه (شعري ټولګه)
پیښور ۱۹۹۷
د قلم توره (شعري ټولګه)
پیښور ۱۹۹۹
د هوښیارتیا تله(اروا پوهنه)
پیښور ۲۰۰۰
ژبساپوهنه (اروا پوهنه) پیښور
۲۰۰۰
سندریز پیغام (شعري ټولګه)

پیښور ۲۰۰۰
د هوښیارتیا کلتوري بې پلوه
تله(پیښور ۲۰۰۴
او نور کتابونه
د اروابناد ستوري شاعري ټوله د

پښتو او پښتونولي په خم کښې
رنګ او په اصطلاح د شاعرۍ
ټول تاروپود ئې پښتني دی. ددۀ د
شاعرۍ بله ځانګړنه رواني او
سلاست دے، تعقید، ابهام، او
پیچلي کلمات او الفاظ نۀ لري.
ساده او روان لفظي انځورونه
جوړوي. د افادې ژبه ئې فصیحه
ده بې ځایه نۀ وي کۀ ووایو هغه
څوک چې څۀ نا څۀ سواد ولري،
ددۀ د اشعارو په مضمون او محتو
پوهیدے شي.

ددۀ اشعار د فورم او شکل له
مخې د غزل، څلوریزې او ترجیح
بند په فورمونو کښې وئیل شوی
دی او یوه نیمه قصیده هم ددۀ په
شعري ټولګو کښې موندل
کیږي.
اروابناد ستوري په پښتو او
پښتونولۍ ستر سره د مینې او
محبت شاعر دے، په مینه کښې د
انسان نیکمرغي نغښتې ګڼي او
عبادت ته د مینې نوم ورکوي. په
رښتیا هم انسان یو، خاصه مینه د
الله پاک عبادت ته اړتیا لري چې
پایله ئې په همیشنو نیکمرغیو
کښې ډوبیدل دی دے وائی:
محتاج کله د انسان د زیار زحمت
دے
بې نیازه دے د خداې بې شان
قدرت دے
عبادت د مینې نوم دے دا منه
نیکمرغي د انسان مینه محبت
دے
همدا رنګ متقابل احترام او
درناوے هغه څۀ دے چې د ټولنې
راشه درشه، اړیکې او ورورولي

پرې ټینګیږي. کرکه او نفرت
کموي، د تربګنۍ او دښمنۍ په
اور اوبۀ اړوي او د ټولنیز ژوندانۀ
مهم اصل دے. دې اصل ته داسې
اشاره کوي:
راپاتې له لویانو دا پیغام دے
چې د بل په درناوی کښې دروند
مقام دے
کۀ نظر دې خپل اوچت ساتې نو
پوهه شه
چې لازم د بل نظر ته احترام دے
اروابناد ستورے هدف ته په
رسیدلو کښې عمل او جرات ته
ترجیح ورکوي. نۀ خلې او نۀ وینا
ته، څکه وینا هغه وخت وزن پیدا
کوي چې د عمل په کاڼي وتللے
شي. د انسان دبریالیتوب راز د
هغۀ په جرات، عمل او تحرک
کښې نغښتے دے، کۀ زړه بې
تحرکه شي نو بیا خو خلق په حقه
د پروت زمري نه ګرځنده ګیدړه
ښۀ ګڼي دے وائي:
لږ د نشت نه ډیر دی کۀ ټول نۀ وی
لږ به تل کوی
رسي به منزل ته چې ولاړ نۀ ئې
مزل کوی
غیږ ته دجانان ورتلۀ جرات عمل
خوځښت غواړي

APNS CPNE FEC

Wahdat@pes.comsats.net.pk

موږ د پاره هم الله کافي دے او هغه تر ټولو بهتر مدد ګار دے(القرآن)

Daily wahdat Peshawar

چیف ایډیټر
پیر سید سفید شاه همدرد

ورځپاڼه
وحدت

پېښور
پاکستان

ایډیټر
سید هارون شاه

رجسټرډ ... نمبر ۲۷

فون: 2214154 فیکس: 2214321

بیعه 4 روپۍ

جلد: 31

یکشنبه ،اتوار، 15 ربیع الثانی، 1427 هـ ق، 1 جیټ، 2063 ب
14 مئی 2006، 24 ثور (غوایې)، 1385 هـ ش

شماره: 130

د پښتونولي فلسفه

ډاکټر کبیر ستورے

بنسټ دې د ژوندون د پښتونوالي فلسفه شي
لمن دې د ادب د خوشحالو ګرمه دیره شي
اولس دے ځوریدلے خو ژړا باندې څۀ نۀ شي
پیدا دې، دې اولس ته د خندا یوه شیبه شي
درمل د ځوریدلو انسانانو په امید شي
امید دې د ژوندون د سوکالي ورته تفحه شي
امید د خوشحالي او سوکالي چې زړه کښې نۀ وي
انسان نه مړے جوړشي ځائي ئې ګورا وهدیره شي
دا ستورے د پښتون د خپلواکۍ به هله روڼ شي
چې واړه پښتانۀ په یو مرکز ټول شي جرګه شي

ورځپاڼه
THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
پېښور
وحدت
چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

پاتې برخه

د اروابناد ډاکټر پیر ستوري ژوند، شاعري او ژباړو ته لنډه کتنه

لیکوال: مرستیال څېړنوال وجیه الله شیبون

12 February. 2007

هسې په خلئ نۀ شی چې په خلئ ورته ورتلل کوی
خو ددې سره سره کۀ سړے خپل مقصد ته ونۀ رسیږی، شاعر په مقدراتو او ازلی برخه باندې پوره معتقد دے او وائی:

یو وئیل په تنده ده په منده نۀ ده
بل وئیل په منده ده په تنده نۀ ده
ستوری وئیل ما ته خو دا سمه برېښی
په دواړو ده په یو کښې غونده نۀ ده

یوه بله خبره چې ډېره د پام وړ ده هغه دا ده چې ډاکټر ستوی په مسلکی لحاظ د ارواپوهنې متخصص او په جرمنی کښې اوسیدو، دے په دې پوهیدو چې محیطی عوامل د ماشومانو په شخصیت جوړونه کښې څومره رول لری؟
په لویدیزو هیوادونو کښې کورنے نظام څنګه دے؟ کوم افغان چې هلته تللے د دوی ماشومانو خپله ژبه، کلتور، او پښتنی خصوصیات تر کومې کچې ژوندی ساتلی دی؟ دې موضوع ته په پامرنې سره ددۀ د لاندینو بیتونو څخه داسې څرګندیږی چې په دې برخه کښې ئې خپلو اخلاقو ته هم تشویش درلودو څکه وائی:

رنګ به د پښتو مینې ته ورکړمه
دا پردیس بچے به خپل راخپل کړمه
پوهه به پوهیال سره ملګری کړمه
پت به د پتوال د پتکی ول کړمه
تل خو به خاطر د خاطرې کؤم
ښکلې رانزدې شه چې دې ښکل کړمه
خیال به په" سوما "او په" هما" ساتم
پوخ به په" یما" "سنګر "مورچل کړمه
دې پردی وطن کښې چې پردے نۀ ئې
پام به په روزنه د" ایمل "کړمه

د اروابناد ستوری په شاعری کښې د اجتماعی او اخلاقی روزنې درسونه هم شته چې تولو خلقو او په ځانګړې توګه ځوانانو ته ډېر ارزښتناک دی لکه چې وائی:

د بل زړۀ ازارول چاره خطا ده
خو ازار د مور و پلار لویه ګناه ده
چې ازار د مور لو پلار وی څوک وهلے
نور په پښځم مخ

پاتې کبیر ستورے 2

د بخت ستورے ئې تور تم وی
دا رښتیا ده
اویا دا چې:
تیر چې شو تاریخ شو خیال د نن او د سبا کوه
هر کار د ملګرو مشرانو په صلاح کوه
پام کوه په نوی کول چې دا ګلان تالا نۀ شی
هر څۀ چې کوې سوچ د ژوندون د پرمختیا کوه
په انتقادی برخه کښې هم شعرونه لری چې لاندې بیتونه ئې د بیلګې په توګه راوړو، په دې بیتونو کښې په هغه خائنانو پښتنو چې په رسمی او دولتی منصب کار کوی خو دپښتو ژبې د تصمیم او ترقی په غم کښې نۀ دی، داسې اشاره کوی:

ګناه د بل چا نۀ ده دا زمونږ خپله ګناه ده
پښتو، پښتونولی ته اړولې چې مو شا ده
پښتون چې څوک کړی مشر او خاوند شی د کرسی
هغه بس ما ته کړې ددې خپلې پښتو ملا ده
او یا دا چې:
مونږه پښتو نۀ ده پاللې ملامت خپله یو
له خپل دفتره مو ویستلی ملامت خپله یو
واکمن په وینه پښتانۀ دی خو پښتو نۀ کوی
نۀ ئې لیکلې، نۀ وئیلې ملامت خپله یو

د اروابناد ستوری دعلمی او فرهنګی شخصیت په تولو ابعادو باندې خبرې کول ددې لنډې تنګې یادونې له حوصلې وتلې خبره ده، زۀ هیله مند یم چې په راتلونکې کښې به زمونږ ښاغلی قلم وال، ددغې علمی او فرهنګی شخصیتونو د نمانځنې او درناوی په لړ کښې په دوی ډېر څۀ ولیکی، زۀ دخپلې لیکنې لمن ددۀ په لاندې بیتونو رانغاړم:

دا دستور دے چې لومړے پیژند د خان شی
پس له هغې بیا پیژند د نور جهان شی
چې پخپله پښتو ژبه لیکل نۀ کړی
دا لیکوال دې د نالوستی نه قربان شی

موږ د پاره هم الله کافي دے او هغه تر ټولو بهتر مدد ګار دے (القرآن)

Daily wahdat Peshawar

چیف ایډیټر
پیر سید سفید شاه همدرد

ورځپانه
وحدت

پیښور
پاکستان

ایډیټر
سید هارون شاه

رجسټرډ ایل نمبر ۲۷

فون: 2214154 فیکس: 2214321
بیعه 4 روپۍ

جلد: 31
دوشنبه (پیر) 9 ربیع الثاني، 1427 هـ ق، 30 وساک، 2063 ب
8 مئ، 2006، 18 ثور (غوایي)، 1385 هـ ش
شماره: 124

دژبې ترقۍ سره دقام ترقي تړلې ده، افضل خان لاله

پښتو عالمي کانګرس او غني خان پښتو ادبي تحقیقي ثقافتي جرګې دډاکټر کبیر ستوري او قمرزمان قمر طائزي یاد کښې ریفرنس وکړو

دپښتو ژبې او ادب دودې لړ کښې به د ډاکټر ستوري او قمرزمان طائزي خدمات تل یاد ساتلے شي، مقررین

پیښور (وحدت خبریال) دعوامي نیشنل پارټۍ مرکزي مشر محمد افضل خان لاله وئیلي دي. چې دپښتو ژبې د روزنې پالنې او ددې دژوندي ساتلو دپاره چې شاعرانو، ادیبانو اولیکوالو د وسائلو دنشتوالي باوجود کومې قرباني ورکړیدي. او دپښتون قام د وحدت دپاره ئې کوم فعال کردار ترسره کړے باید هغې ته دقدر په نظر وکتل شي. پښتون یو داسې بدقسمته قام دے. چې په سوونو کاله اقتدار کښې پاتې شوید ے. خو ژبه ئې اقتدار کښې پاتې نۀ ده. دژبې ترقۍ سره دقام ترقي تړلې ده. ددې خیالاتو څرګندونه دۀ تیره ورځ دمشر میلمه پۀ حیث دپښتو عالمي کانګریس اوغني خان ادبي، تحقیقي، ثقافتي جرګې پۀ اشتراک دپښتو دستر شاعر، نقاد او محقق اروابښاد دقمرزمان قمر طائزے او پوهاند لیکوال اروابښاد ډاکټر کبیر ستوري پۀ یاد کښې پیښور پریس کلب کښې شوې درنې دستورې ته دخطاب په وخت کړې ده. ددستورې

د عوامي نیشنل پارټۍ مشر افضل خان لاله او نور یو دستوره کښې شریک دي

صدارت پروفیسر جهانزیب نیازکولو. افضل خان لاله دکبیر ستوري او قمر طائزے روح ته ددوی دادبي خدماتو په ترسره کولو نیکې پیرزوئنې وړاندې کړې او وې وئیل چې پښتانه باید د دوی پیغام خور کړي او ټول عمر کبیر ستورے او قمر طائزے پۀ خپلو ذهنونو اوزړونو کښې ژوندے وساتي. دستورې ته دخطاب په وخت ددستورې صدر دپښتو عالمي کانګریس چیرمین پروفیسر جهانزیب نیاز، لائق زاده لائق، ډاکټر شیرزمان طائزے، مبارز ځاپي، د ورځپانې وحدت نیوز ایډیټر میافاروق فراق، محمد اصف صمیم ایم پي اے ارشدخان اونورو پوهانو د اروابښاد

ډاکټر کبیر ستوري اواروابښاد قمرزمان قمر طائزے پۀ ژوند اوخدماتو رڼا واچوله. پۀ دې موقع دستیج سکتر فرائض شبیر دراني ترسره کړل دستوره کښې دشهاب الدین خټک، د ورځپانې وحدت سب ایډیټر امجد علي خادم، انفارمیشن افسر اوستر لیکوال لیاقت امین، حمید الرحمان نادان، شمشیر هیواد، فریدون خان او دګل محمد مسرور اومظهر شاه طاهر نه علاوه د چارسدې، مردان، صوابۍ، کوهاټ، پیښور او خواؤشا نورو علاقو دادبي تنظیمونو نمائندګانو او افغان لیکوالو هم ګډون وکړو.

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپاڼه

پېښور

ورځپاڼه

وحدت

چیف ایډیټر

پیرسفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

پنج شنبه (زیارت) ورځ 19 شعبان المعظم 1424ھ ق، 23 تله (میزان) 1382ھ ش

16 اکتوبر 2003ء، 28 اسو 2060 ب، جلد 28، شماره 284، بیعه 4 روپی

د پښتونخوا قومي پارټۍ

د ډیورنډ د کرښې په موضوع سیمینار

دسوري لاندې

دپاکستان د سیاسي ګوندونو مشرانو، افغاني سیاسي شخصیاتو، قبائیلي مشرانو او قوم پرستو پښتنو پکښې برخه واخسته

د ډیورنډ کرښې پښتانهٔ تقسیم کړیدی، دا کرښه غیر فطري ده اخر او اول به له مینځه وړل وی

ټول پښتانهٔ باید دخپلو حقونو دحصول دپاره یو موټي شي، دافضل خان، عبدالرحیم مروت، لطیف اپریدی، افضل خاموش او نورو خطاب

پېښور (سنګرمل زمان زے) د پاکستان دپښتونخوا قومي پارټۍ د صدر افضل خان لاله قیادت کښې په پښتون قام د ډیورنډ دکرښې دمنفي اغیزو ترنامه لاندې سیمینار پېښور کښې جوړ شو. سیمینار کښې دپاکستان دسیاسي پارټیو سیمه ایزو مشرانو، افغان سیاسي شخصیتونو، د قبائیلو قومي سپین ږیرو، افغان میرمنو ژورنالستانو او رابلل شوو میلمنو برخه اخستې وه. دسیمینار پیل کښې افضل خان لاله دیوې مختصرې وینا په ترځ کښې دسیمینار برخه والو او میلمنو ته ښه راغلاست ووئیلو. او دهغوی څخه ئې هیله وکړه چې د تاکل شوي موضوع په رابطه دخپلو خیالاتو اظهار وکړي. او دسیمینار برخه والو ته په دې حقله لازم تاریخي معلومات وړاندې کړي. وروسته پروفیسر عبدالرحیم مروت دپښتنو په قبائیلي جوړښت او جغرافیائي موقعیتونو وغږیدو. او په دې حقله ئې اوږد تاریخي معلومات وړاندې کړل. دهٔ ووئیل چې په نړۍ کښې هیڅ داسې یو قوم نشته دے چې د خپل قومیت، ثقافت او یووالي پرته پیژندل شوے او یا ئې ترقي کړې وی. دهٔ ووئیل چې ننني زمانه او عصر دا تقاضا او غوښتنه لري چې پښتون قوم خپل ځان وپیژني. او دیو والي په روحیه دترقۍ په لور حرکت پیل کړي. سیمینار ته خپل خطاب کښې د کمیونسټ پارټۍ مشر افضل خاموش ووئیل چې مونږ ته د خبرو په ځاې عملي کوششونه کول پکار دي. دهٔ ووئیل چې د ډیورنډ کرښه غیرفطري ده. او پاکستان یا افغانستان دواړو کښې به یو له دا کرښه ماتول وی. وروستې کونسلرې قیصر ووئیل چې پښتانه باید د یو والي لاسونه ورکړي. او دخپل برخلیک دټاکلو دپاره اغیزمن ګامونه اوچت کړي. دې ووئیل چې پښتنو ته پکار دی چې دخپل ځوان نسل په روزنه او علمي زده کړه کښې ډیره توجه وکړي. دې ووئیل چې که پښتانهٔ هم لکه دنړۍ دنورو ملکونو په شان د پوخ سیاسي تفکر او علم په ګاڼه سینګار شي نو بیا دخپلو قامي ګټو د تامین ښهٔ تدبیر نیولے شي. وروسته ودود هشنغری یو خوږ ملي او جذباتي نظم ولوستو چې دسیمینار دبرخه والو خوښ شو. وروستې ایم ای بهټو، روښان یوسفزی، دپاکستان مزدور کسان پارټۍ مرکزي صدر افضل خاموش، اکمل لیوني، ظاهره ختهک او دا ے این پی دمشر تابه هیئت غړی او مشهور سیاست دان اجمل ختهک په جدا جدا توګه وېناوې وکړې. او د ډیورنډ دکرښې دتاریخي حیثیت دمینځه تلو، دپښتون قوم دملي وحدت او دپښتو ژبې او ثقافت په حقله ئې ګټورې خبرې وکړې. دسیمینار دکار د ورومبۍ برخې په نیمائي کښې په امریکه کښې دمشهور قومي مشر طاهر اچکزی او د حسن کاکړ هغه پیغامونه هم ولوستل شول. کوم چې د افضل خان لاله په نامه د ډیورنډ دکرښې په رابطه سیمینار ته را استول شوی وو. سیمینار ته د افغان ملت ګوند مشر شمس الهدی شمس، امیرحمزه مروت او لطیف اپریدی هم خطاب وکړو. واضحه دې وی چې سیمینار به نن دزیارت په ورځ په دویمه ورځ هم دوام وکړي.

05.12.1997 وحدت ورځپاڼه

د پښتونخوا د پوهنې ديره به د رښتين په نوم مجله اجراء کوي

د خدائي بخښلي علمي کارونو ته به خصوصي توجو ور کولے شي، غونډه کښې پرېکړه

پېښور (پ ر) د ارواښاد پوهاند رښتين په
ياد کښې د پښتونخوا د پوهنې د يرې په
اهتمام يوه تعزيتي غونډه راحت اباد
پېښور کښې د ښاغلي بصير بيدار په کور
کښې وشوه. چې مشري ئې د ديرې د
اطلاعاتو سکرتر لائق زاده لائق کوله.
غونډې کښې د مقامي ليکوالو نه علاوه د
افغانستان ځينو ميلمنو ملګرو هم ګډون
وکړو چې پکښې ښاغلے لونګ، ننګيال
پنيال او محمد ګلاب شامل دی. غونډې
کښې د ښاغلي رښتين په علمي خدماتو
تفصيلي رڼا واچولے شوه او دا فيصله
وشوه چې د پښتونخوا د پوهنې ديره به د
رښتين په نوم يو درې مياشتنی مجلې
اجرا کوي چې پکښې به د خدائي بخښلي
علمي کارونو ته خصوصي توجه ور کولے
شي.

د پښتونخوا د پوهنې ديره

د پښتونخوا د پوهنې د ديرې د مشورې لاندې
د جنورۍ په پينځمه نېټه راحت اباد پېښور
کښې يوه تنقيدي غونډه د عبدالبصير بيدار
په مشرۍ کښې وشوه، د نظامت فرائض
ننګيال پت يال ترسره کړل. دا يځنې
ترسخه لائق زاده لائق خپل نظم «د ننګ
شملہ» تنقيد ته وړاندې کړو چې زړه پورې
بحث پرې وشو او په مجموعي توګه معياري
وګرځولے شو. اخره کښې غير طرحي
مشاعره وشوه چې پکښې ننګيال پت يال،
عبدالبصير بيدار، لائق زاده لائق، ګلاب
يوسفزی، ګل رنګ ميرداد خيل، محمد
رحمان کمال او عبدالغفار غيرت خپل خپل
کلاسونه واورول.

ABC CERTIFIED
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه
پېښور
ورځپاڼه
وحدت
چيف ايډيټر
پير سفيد شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27

ګوشنبه (پير)، 20 ذي القعده، 1422 هـ ق
4 فروري 2002، 24 ما 2058 ب، جلد 27، شماره 35، بيعه 4 روپۍ

افغانستان خارجي مداخلو تباه کړيدے، اجمل خټک

د افغانستان په حقله د جنرال پرويز مشرف د پاليسۍ مرسته کوو، د غربت خاتمې سره به دهشت ګردي پخپله ختمه شي

کوهاټ (فيروزخان صادق) د نيشنل عوامي پارټۍ مشر او بزرګ سياستدان اجمل خټک وئيلي دي چې شعر او ادب د قام وجود قائم ساتي او د شاعرانو اديبانو د برکت نه پښتو ژبه او پښتون قام په دنيا کښې موجود دي ده تيره ورځ د کواټ په

پاتې صفحه 5 کالم 5

پاتې: اجمل خټک

غورزئي کلي کښې د اباسين ادبي ټولنې کوهاټ دورومبۍ کليزې په مناسبت جوړې شوې غونډې ته د مشر ميلمه په حيث خطاب کولو ده د ملکي سياست په حقله ووېل چې هند او پاکستان دې د مذاکرات په ذريعه مسئله حل کړي ولې چې د جنګ په صورت کښې به دواړه ملکونه او ټوله شيمه تباه شي د وحدت په پوښتنه ده د افغانستان په حقله ووېل چې د جنرل مشرف پاليسي د قدر وړ ده ده ووېل چې غربت ختم شي او تعليم راشي نو دهشت ګردي به خپله ختمه شي ده ووېل چې ما د جنرل مشرف سره ليدل کتل کړي دي او ورته مې د سيمې په حالاتو ټول حال وئيلے دے ده ووېل چې د افغانستان مسئله به د لوې جرګې د لارې هواريږي ده ووېل چې افغانستان بهرنۍ مداخلې تباه کړے دے افغانستان ستر ابدالي د ټولو افغانانو دپاره جوړ کړيدے بايد ټولو قامونو ته پکښې مناسبه نمائندګي ورکړے شي ده ووېل چې د افغانستان مسئله واشنګټن کښې نه بلکې د افغانانو ترخپل مينځ خبرو کښې هواريږي ده ووېل چې پاکستان د موجوده افغان حکومت سره ښې اړيکې غواړي خو بعضې لاسونه دا نه غواړي ده ووېل چې زمونږ پارټۍ د افغانستان د ننه د قيد شوو پاکستانيانو د خلاصې دپاره کوشش کوي او په دې حقله زمونږ خبرې اترې شروع دي ده ووېل چې امريکا افغانستان کښې خپلې پښې ښخول غواړي خو افغانان به دوي داسې کولو ته کله هم پرې نږدي ده ووېل چې که يورپي ملکونه د افغانانو د ښې دپاره کارونه کوي نو مونږ ئې مرستې کوو خو که اراده ئې نوره وي نو مونږ ئې غندنه کوو غونډې ته د علاقې ناظم ملک فضل ربي پروفيسر محبت خان خټک فيروز خان صادق او ځنې نورو مشرانو هم تقريرونه وکړل

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

دشنبې (خالی) ورځ، ۵، سیانه ۱۸، ۱۴۱۸ هـ ق، ۲۳ کب (حوت) ۱۳۷۶ هـ ش، 14 مارچ 1998ء، جلد 23، شماره 71

بیعه څلور (4) روپۍ

پښتونولي

پښتونولي د جرګو یو اولسي سیستم (نظام) دے چې ډیموکراتیک (جمهوري) خوی لري. جرګه کیدے شي چې د کورني، کلي، منطقې، قبیلې، او قام په سویه منځ ته راشي، د ټول قام په سویه سره جرګې ته لویه جرګه هم وائي خو دا جرګې یو بل پورې تړلې نه دي.

موقتي (عرضي) غیرمرکزي او خپلواکه بڼه لري. په هره جرګه کښې په خپله سویه سره لکه د سټیټ (هیواد، ریاست) په شان مقننه، عدلیه او اجرائیه قوه راغونډه شوې وي لهٔ دې کبله خپلو پرېکړو ته بې د بهرني سرستي څخه د عمل جامې اغوستلے شي.

د پرېکړو د عملي کولو توان د جرګې د ګډون کوونکو د نفوذ د ساحې پورې اړه لري. کهٔ چیرته د جرګې د ګډون کونکو د نفوذ ساحه کوچنۍ وي او خپله پرېکړه عملي کولے نهٔ شي نو بیا په جرګه کښې نور داسې کسان زیاتیږي چې د نفوذ ساحه ئې د پرېکړو د عملي کولو د پاره بسیا وکړي.

د پښتنو جرګې د هر چا لهٔ خوا راغوښتل کیدے شي او ډیر وخت د کمزوري لهٔ خوا، او کله کله د پیښو د ضرورت لهٔ کبله بې لهٔ دې چې څوک ئې را وغواړي منځ ته راځي او خلق د جرګې لپاره پخپله راټولیږي، د جرګې د ګډون کونکو څر نګوالے او شمیر د پېښې او لانجې د څرنګوالي پورې اړه لري. جرګه ټولنیزې، سیاسي او حقوقي پرېکړې کولے شي، په جرګه کښې هیڅکله رائې نهٔ اخستل کیږي، په هغه موضوع باندې چې جرګه ورته رابلل شوې وي تر هغو خبرې او بحث کیږي چې یوې موافقې ته د ټولو په خوښه ورسیږي. او بیا پرې د دُعا لاس پورته شي. کله نا کله جرګه په لانجه کښې د برخه والو څخه واک اخلي او بیا د هر اړخ سره بیلې بیلې خبرې کوي، دا خبرې تر هغې دوام لري چې ټولو خواو ته قناعت ورکړے شي او روغې ته راضي شي.

د جرګې راغوښتلو او جرګې جوړیدو سربیره جرګه لیږل هم په پښتنو کښې رواج دے. چا ته چې جرګه ولیږل شي منځ او خاطر ئې کوي او د ډیر څهٔ نه ورته تیریږي.

پښتونولي یوځ نظریاتي او فلسفي بنسټ لري چې په لاندې درې لړونو ولاړ دي.

۱) پښتو: پښتو یوازې د پښتنو ژبه نهٔ ده، بلکې د یو شمیر صفتونو مجموعه ده لکه پت، ښیګڼه، توره، ننګ، میړانه او داسې نور. دا صفتونه هر پښتون کهٔ سړ وي کهٔ غریب بایده دي چې وې لري د پښتنو بابا خوشحال خان خټک هم همدا خبره تائیدوي چې وائي: درست پښتون د قندهاره تر اټکه سره یو د ننګ په کار پټ او اشکار پښتو د پښتنو ګډه ښکلا ده. ننګ چې د پښتو یوه برخه ده د هر پښتون ښایست دے او هیڅ پښتون په دې ښایست کښې د بل نه کم نهٔ دے. د پښتونولي ډیموکراتیک (جمهوري) خوی په پښتو یعني په دې صفتونو کښې پروت دے چې ټول پښتانهٔ پکښې مساوي دي.

۲) دودونه او نرخونه: لکه روغه،

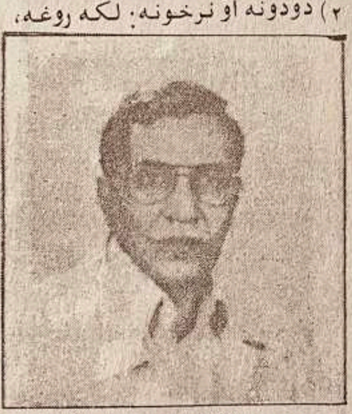

ډاکټر عبدالکبیر ستوري (جرمني)

ناغه، ننواتې، سوله او داسې نور. کله چې د یوې جرګې پرېکړه د بلې جرګې لخوا ومنل شي او یا مختلفې جرګې په یوه لانجه کښې په ناپیلې توګه یو شانته پرېکړه وکړي نو د وخت په تیریدلو سره دود (دستور) یا نرخ ګرځي.

۳) پیغور: د پیغور په واسطه د پښتنو پښتو (صفتونه) په پوښتنه کښې اچول کیږي چې د پښتنو د تهذیب او کلچر ښهٔ خویونه پکښې نغښتي دي پښتو ویل او پښتو کول دواړه سره تړلي دي.

پښتونولي د پښتنو لیکوالانو سربیره د نړۍ د یو شمیر لیکوالانو پام هم ځانته راراړولے دے او د خپلې څیړنې موضوع ئې ګرځولې ده. لهٔ دې کبله یو شمیر اروپائي پوهان خبرو ته پریږدو او بیا پرې لنډه تبصره کوو.

ماکس کلیم بورګ (Max Klimburg Afghanistan, Wien 1968) اطریشي پوهان د پښتونولي دلاندې د پښتنو یوغنعنوي یا حقوقي سیستم یوهیږي چې ترټولو ستره قضا (عدالت) ئې جرګه ده او لیکي چې« په جرګه کښې دا زادو ډیموکراتیکو کړو وړو سره سم د دائرولو لهٔ مخې نهٔ مشر لري او نهٔ د غونډې په وخت کښې هر تن د پاره ټاکلې ځایونه وي. سړے په ناپیلې ځائې کښې د همغاړو کسانو په ډله کښې ناست وي او هر څوک چې هر کله کهٔ وغواړي کولے شي چې پاځیږي خبرې وکړي او لاړ شي. د جرګې د پرېکړو لپاره د رایو ډیر والے شرط نهٔ دے. هیڅکله رائې نهٔ اخستل کیږي بلکې د مخالفو کسانو تشتوالے ارزښت لري، د جرګې د پرېکړو عملي کول د جرګې د ګډون کوونکو مهمه ټولنیزه دنده ده» همدغسې ویلي کروزې (Willy Krause, Afghanistan Basel 1972) او ځینې نور بهرني لیکوالان پښتونولي یوازې یو دوړ دود یا حقوقي دود ګڼي.

د پورتنیو لیکوالانو دا نظریه چې پښتونولي د پښتنو یوازې حقوقي دود یا سیستم دے سوړ ته بشپړه نهٔ

نور په دریم مخ

وحدت 14 مارچ 1998

پاتې: : پښتونولي

بریښې څکه جرګه چې د پښتونولۍ تر ټولو ستر مقام دے یوازې حقوقي پریکړې نه کوي، بلکې ټولنیزې او سیاسي پریکړې هم کوي. ددې خبرې ښه مثال دادے چې پخپله احمد شاه بابا په (۱۷۴۷ ع) د جرګې لخوا دافغانستان مشر ټاکل شوے دے، له دې کبله پښتونولي یوازې یو حقوقي سیستم نه شي ګڼلے کیدلے بلکې ټولنیز او سیاسي سیستم هم دے. د کلیم بورک داخبره سمه ده چې د پښتنو جرګه ډیموکراتیک (جمهوري) خوی لري او هر څوک پکښې په ازادانه توګه خبرې کولے شي او خپله نظریه څرګندولے شي خو داچې وائي چې جرګه مشر نلري په دې حقله پکار ده چې ووایو چې جرګه مشر یا مشران لري خو دغه مشران دووټونو(رایو) له لارې نه ټاکل کیږي بلکې عنعنوي سنل شوي کسان دي دبیلګې په توګه په یوه جرګه کښې چې یو قومي مشر ناست وي نو سړے وئیلے شي چې دغه جرګه دهغه دمشرۍ لاندې وشوه.

څیني نورپوهان وائي چې دجرګې سیستم چې یو ډیموکراتیک سیستم دے په پخوانیو قبیلوي ټولنو کښې موجود و کومه چې دبې طبقو ټولنو کلاسیکي او لرغونه بڼه وه. کله چې طبقاتي ټولنه چې سټیټ ورسره مل و منځ ته راغله نو د جرګو دغه نظام هم د منځه لاړ. په دې لړ کښې انګلس (Friedrich Engel: Der Usprung der Familie. Berlin 1974) دایرو کزن Irokesen دسینیکاس Senekas قبیلې ته ګوته نیسي. دغه قبیله د خواناتو دنومونو په بنسټ په اتو خیلونو ویشل شوې وه چې هر خیل یوه جرګه لرله چې بالغو نرانو او ښځو پکښې دایو مساوي حق لرلو، دغې جرګې دسولې او جګړې مشران ټاکلي او لرې کولے شو که څیر شونو وبه وینو چې دسینیکاس دقبیلې جرګه دطبقاتي ټولنې په منځ ته راتګ سره دمنځه لاړه. دپښتنو دجرګې دموجوده بڼې سره توپیر لري او هغه دادے چې دسنیکاس دقبیلې په جرګو کښې دپښتنو جرګو برخلاف رائې اخستل کیدلې او دائمي مرکزي بڼه ئې لرله ار کټ سټ سټیټ ته ورته وه. نو کله چې په طبقاتي ټولنه کښې په ځکه سوبه سټیټ منځ ته راغے نو دغه جرګې ئې هم دمنځه یوړې ځکه چې په ځکه او غوره سوبه سره تنظیم په ټیټه سوبه سره تنظیم دهماغه شان تنظیم ځانې نیسي او دمنځه ئې وړي، خو دپښتنو جرګې دسټیټ یا هیواد په بر خلاف غیر مرکزي، خپلواک او موقتي بڼه لري او یو بشپړ اولسي ډیموکراتیک(جمهوري) سیستم دے چې دپښتني ټولنې ټولې ربړې حلولے شي، او له دې کبله ئې سټیټ ځائې نه شي نیولے بلکې بر خلاف لویه جرګه چې دقام داراده ښکارندویه ده سټیټ جوړولے شي ځکه چې قام دنړیوالو حقوقو دمخې دخود ارادیت حق لري او کولے شي چې د خپلو چارو د سمبالښت لپاره یو تنظیم چې سټیټ(هیواد) نومیږي جوړ کړي او یا د جوړ شوي سټیټ په ډډ او بڼه کښې بدلون راولي، قام سټیټ جوړولے شي خو قام په سټیټ کښې منځ ته نه راځي بلکې یوه کلتوري ټولنه ده چې ګډ تاریخ ، یوه ژبه او یو وطن لري. له دې کبله د لوئې جرګې مقام دسټیټ څخه اوچت دے او پریکړه ئې معتبره او د یوه قامي رائې اخستنې حیثیت لري چې د خپل سټیټ چې دقام دابادۍ نښه ده د جوړولو حق لري خو هیڅکله سټیټ او یا پارلیمنټ چې دسټیټ یوه برخه ده او یو دائمي جرګه ده دلوئې جرګې ځائې نیولے نه شي.

داچې څیني خلق په بهر کښې دلوئې جرګې دراغوښتلو څخه خبرې کوي، ددوی دا خبرې د جرګې د اصولو په ضد کار دے ځکه چې دغه جرګه خپلې پریکړې پخپله عملي کولے نه شي

وحدت
جیف ایډیټرو پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" د پاکستان د حکومت په تصدیق د وحدت پریس خیبر بازار پېښور نه خپروي، ایډیټر پیر رحمدل شاه
ایډیټر: ظفر علي شاه ګیلاني، پته: ورځپاڼه وحدت، ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ خیبر بازار پېښور فون: ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk
پنجشنبه (زیارت) ۱۶ اکتوبر ۲۰۰۳

پښتانه باید ملي وحدت ته توجو وکړي، اجمل خټک

مستقبل کښې دیوې غټې اژدها صورت کښې پښتنو باندې مصیبت راروان دے، باید پښتانه ئې مخه ونیسي، سیمینار ته خطاب

پاکستان کښې د ټولو قومونو د پېژنګلو تسلیمولو نه بغیر د وفاق چلیدل ګران دي، جلال محمود شاه

پېښور پریس کلب کښې د یورنډ لاین په حقله سیمینار عکس، اجمل خټک، ډاکټر کبیر ستوري او افضل خان لالا په سټیج ناست دي

CNI

پېښور (وحدت خبریال) د عوامي نېشنل پارټۍ مرکزي رهنما اجمل خټک وئیلي دي چې مستقبل کښې پښتنو باندې دیوې غټې اژدها صورت کښې مصیبت راروان دے چې پښتنو له اوس نه د دې مخنیوے پکار دے او د ملي وحدت طرف ته توجه ورکول پکار دي. د پښتونخوا قومي پارټۍ

پاتې صفحه 5 کالم 5

ورځپاڼه پېښور
وحدت

پاتې: اجمل خټک

[illegible]

دوشنبه (پیر) (3) 6 دسمبر 1999ء

ورځپاڼه WAHDAT پېښور
وحدت
چیف ایډیټر و پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" د پاکستان د حکومت په تصدیق د منظور عام پریس خیبر بازار پېښور نه خپروي، ایډیټر پیر رحمدل شاه،
پته: ورځپاڼه وحدت ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ خیبر بازار پېښور
ټیلیفون: ۲۱۴۰۳۴، ۲۱۴۱۵۴، ۲۱۲۳۴۳ فیکس نمبر: ۲۱۴۳۲۱
Email: Wahdat@psh.brin.net.pk.

«دستوري د قلم توره»

د «قلم توره» د نوسیالي ملت پال شاعر ډاکټر کبیر ستوري د شعري غونډ نوم دے دا کتاب د پښتونخوا د پوهنې دیره پېښور په اهتمام خپور شوے دے، د دې شاعرۍ او شاعر په حقله لیکل لائق زاده لائق کړي دي دا شعري غونډ د ډاکټر کبیر ستوري په ۱۰۷ نظمونو مشتمل دے ټول مخونه ئې یو سل نهه دي، پانه ئې رنګینه، کاغذ سپین او کتابت کمپیوټري دے، لیکلي بیعه نه لري د کتاب تړون د خان عبدالولي خان او میرمن نسیم په نوم شوے دے د پېښور ښار په کتابخانو کښې تر لاسه کیدے شي، ډاکټر کبیور ستورے په المان (جرمني) کښې مقیم دے.

نوې ملالې

ډاکټر کبیر ستورے

ځان دې سپیلنی کړه، ځار د خپلې پښتونخوا نه شه
اے پښتنې پیغلې د پښتو د باغ باغوانه شه
دا پښتنه خاوره د وخت نوې ملالۍ غواړي
جوړ کړه یو لښکر د پیغلو سخکښې ئې روانه شه
وخت نه ایسارېږي قافلې د ژوند روانې دي
د رومه د منزل په لور د یوه بله روښانه شوه
ستورے به قیصې ستا د میړانې او غیرت کوي
پورته کړه جنډه د پښتون جګه تر اسمانه شه

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د رومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

د جمعې ورځ . یکم د ربیعه خور ۱۴۲۸ ه ق ، وږي (سنبله) ۱۳۸۲ ه ش ، 17 2003ء ، 22 - بادرو 2054 ب ، جلد 12 ، شماره 240

بیعه څلور (4) روپۍ

17 oktober 2003

د اقتصادي حالت نه کیدو دپاره پښتنو ته پخپلو وسیلو اختیار ورکړل پکار دے، حاجي بلور

ډیورنډ لائن که یو خوا د پاکستان سرحد دے خو بلخوا د دې کرښې په وجه پښتانۀ تقسیم شویدي

پېښور (وحدت خبریال) د اے این پی مرکزي مشر حاجي غلام احمد بلور وئیلي دي چې د پښتنو اقتصادي حالت به هغه وخت ښه کیږي کله چې پښتنو ته پخپلو وسیلو اختیار حاصل شي زمونږ جماعت د دې مقصد دپاره هلې ځلې کوي. د زیارت په ورځ پېښور پریس کلب کښې د پښتون قامي جرګې په نامه دوه ورځنۍ کانفرنس ته د تقریر په وخت دۀ ووئیل چې خان عبدالغفار خان باچا خان د پښتنو د حقونو دپاره کومې قربانۍ ورکړې دي د نړۍ یو لیډر هم د قامي حقونو د پاره نه دي ورکړې. دۀ ووئیل چې د پښتنو د حقونو د پاره د هر کوم مشر په مشرۍ کښې چې کار کیږي مونږ ئې هر کلے کوو. دۀ ووئیل چې زمونږ د پارټۍ د مشرانو کردار د چانه پټ نه دے دۀ ووئیل چې خلق وائي چې د صوبې د نوم بدلولو سره به د غوړو اوړو نر خونه راکم نه شي مونږ وایو چې د صوبې نوم بدل شي نو پښتنو ته به شناخت په لاس ورشي. دۀ ووئیل چې د ډیورنډ لائن یو حیثیت دا دے چې د پاکستان سرحد دے نو دد دې دویم حیثیت دا دے چې دې پښتانه تقسیم کړي دي. دۀ ووئیل چې هندوستان عالمي طاقتونو اوویشلو اوس وارۀ قومیتونه د پنجاب د لاس لاندې دي. دۀ ووئیل چې انګریزانو رومبے د ډیورنډ لائن په ذریعه پښتانه تقسیم کړل او دلته ئې هم پښتانه یو ونۀ ساتل او د دوی شناخت ئې ختم کړے دے. دۀ ووئیل چې ون یو نټ په حقیقت کښې ګریټر پنجاب ؤ. دۀ ووئیل چې د پاکستان د جمهوریت نوم په حقیقت کښې د پنجاب د امریت نوم دے مختلف قامونه که یو کیدے شي نو پښتانه ولې نه شي کیدے دۀ ووئیل چې د پښتنو په وسیلو نورو قبضه کړې ده د دې د خاصلولو دپاره د اتحا د ضرورت دے

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپاڼه.

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

د دوشنبې (ښکلو) ورځ ۲۷ لونې اختر، ۱۴۱۷ هـ ق، ۱۵ غویي (ثور) ۱۳۷۶ هـ ش، 5 مئی 1997ء، 22 چیتر 2054ب. جلد 12، شماره 120

د کبیر ستوري «ژوندي خیالونه»

«ژوندي خیالونه» د پښتنو د برکاله د ملت پال پښتون شاعر ادیب او علمي شخصیت ډاکټر کبیر ستوري د شعرونو مجموعه ده چې اوس اوس خپره او خوره شوه په دې مجموعه کښې چې کوم نظمونه، غزلونه، ترانې، سندرې او شعر ټوټې شاملې دي په هر یوه توکي کښې ئې د خپلې خاورې او ملت مینه په غوړځنګ ده په کتاب سریزه ستر ادبي او سیاسي شخصیت اجمل خټک لیکلې ده او د لیکوال لنډه پیژندګلو د کتاب په شاتنې مخ درج ده ټرون ئې د محمد افضل خان په نوم شوېدے د کتاب سخونه اته اتیا سرپاڼه ښائیسته، کاغذ سپین او کتابت کمپیوټري دے علاقمندان ئې د پېښور د لویو بکسټالونو څخه ترلاسه کولے شي.

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

دجمعې ورځ 20 شعبان المعظم 1424 هـ ق، 24 تله میزان 1382 هـ ش
17 اکتوبر 2003ء، 29 اسو 2060 ب، جلد 28، شماره 285، بیعه 4 روپۍ

د ډیورنډ لائن لوظنامه د حاکم او محکوم ترمنځ وه، افضل خان

پیرنګیانو د خپلو مفادو دپاره پښتانهٔ په څلورو برخو ویشلي وو

د دواړو ملکونو حکومتونه د پښتنو د قومي وحدت دپاره خپلو کښې خبرې وکړي د سیمینار وروستۍ برخې ته خطاب

لطیف اپریدی، حاجی بلور، سکندر شیرپاو، سلیم سیف الله، کبیر ستوري، ولی محمد خلیل، میا افتخار او نورو شخصیاتو هم تقریرونه وکړل

پېښور (وحدت خبریال) د پښتون قومي جرګې کوربه اؤ د پښتونخوا قومي پارټۍ مشر افضل خان د پاکستان اؤ افغانستان حکومتونو نه مطالبه کړېده چې د

پاتې صفحه 5 کالم 2

پاتې :: افضل خان لاله

د ډیورنډ کرښې دواړو خواؤ ته د ابادو پښتنو د قومي وحدت دپاره خپلو کښې خبرې اؤ اقدامات وکړي اؤ د کرښې نه د تیریدو راتیریدو دپاره د پاسپورټ په ځای دې د ریډپاس په ذریعه د تلو راتلو اجازت ورکړے شي. تیره ورځ د دوه ورځنۍ پښتون قومي جرګې اخری سیشن ته خپل خطاب کښې دهٔ ووئیل چې د ډیورنډ کرښې لوظنامه د حاکم اؤ محکوم ترمینځه وه. پیرنګیانو د خپلو مفاداتو دپاره پښتانه په څلورو برخو ویشلي وو. نن چې ټول خوارهٔ وارهٔ قامونه رایوځای کیږي پښتنو ته هم متحد کیدل پکار دي. په دې موقع لطیف اپریدی ووئیل چې د ډیورنډ لائن ختمولو دپاره به د پاکستان اؤ افغانستان پښتنو ته قرباني ورکول وي. دهٔ ووئیل چې دا کرښه به د حکومتونو نهٔ بلکې د عوامو په کوششونو ختمیږي. دهٔ افغاني چارو کښې د لاس په نه وهلو زور راوړو اؤ قبائیلي علاقو کښې د فوځ د تعیناتۍ مخالفت ني وکړو. په دې موقع رحمت شاه سائل هم تقریر وکړو. ډاکټر کبیر ستوري په خپله وینا کښې ووئیل چې د افغانستان او پاکستان وروستي حالات د دې خبرې ښکارندوي کوي چې د دواړو قومونو چې د ډیورنډ د کرښې نه یوې اوبلې خوا ته پراتهٔ دي ګټې اؤ تاوانونه ني شریک دي. د عوامي نیشنل پارټۍ حاجي غلام احمد بلور په خپله وینا کښې ووئیل چې پښتانهٔ ترڅو وېښ اؤ یو موټے نه شي یوه مسئله هم نه شي حل کولے دهٔ د پښتنو په یوکیدو زور راوړو. د پیپلزپارټۍ سکندر شیرپاؤ بیا په دې نظر ووئیل چې په دغه حساس وخت کښې د ډیورنډ کرښې په غیرمتنازعه مسئلې راخیژول د پښتنو په ګټه نه تمامیږي. د مسلم لیګ قائداعظم ګروپ سلیم سیف الله زیاته کړه چې د پاکستان د پښتنو نورې ډیرې مسئلې دي چې باید حل شي. ولی محمد خلیل خپله وینا کښې ووئیل چې د ډیورنډ کرښه په کال ۱۸۹۳ کښې د سیاسي فشارونو له کبله د هاغه وخت د واکمن امیر عبدالرحمان خان او انګریزانو ترمینځ لاس لیک شوه خو امیر حمزه مروت بیا په دې نظر ؤ چې دا د یو ظالم اؤ مظلوم ترمینځ معاهده وه. اؤ د هاغه مهال د پښتنو مشرانو اؤ پوهانو کمزوري وه. چې د دغې فرضي لیکې پوښتنه ني ونه کړے شوه. اقبال خیبروال په خپله وینا کښې ووئیل چې د ډیورنډ په لیکه د افغانستان دریځ واضحه دے. په شپږویشتمه جولایۍ کال ۱۹۴۹ کښې د افغانستان یوې لویې جرګې د انګریزانو سره ټولې معاهدې ماتې کړې وې. چې د ډیورنډ کرښه هم پکښې شامله وه. ډاکټر سید عالم په خپله وینا کښې ووئیل چې د ډیورنډ کرښه نه افغانستان منلې ده. اؤ نه د پاکستان پښتنو سیاسي ګوندونو، نو دا خبره باید سپینه اؤ دا مسئله باید حل شي. دهٔ ووئیل چې زهٔ د ملت پالو ګوندونو نه یوه پوښتنه کول غواړم چې د ډیورنډ کرښه په مارګله کښې ده. اؤ که جهلم کښې. د عوامي نیشنل پارټۍ میا افتخار حسین ووئیل چې. مونږ په دوؤ کښې راګیر یو. د پاکستان په اسمبلۍ کښې د دغه ملک د وفادارۍ قسم هم خورو. او د افغانستان سره د یو والي خبره هم کوو. د یادونې وړ ده چې د افضل خان لاله رابلل شوي سیمینار کښې اکثرو پښتنو مخالفو سیاسي شخصیتونو د یو بل خبرې واوریدلې. همدا راز هریو په دې خبره زور اچولو چې باید پښتانهٔ یو شي.

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

د سه شنبې (نهې) ورځ، ۹ باره وفات ۱۴۱۸ هـ ق، ۲۴ چونګښ (سرطان) ۱۳۷۶ هـ ش، 15 جولائی 1997ء، 31 هاړ 2054 ب، جلد 12، شماره 190

يمنه خلور (4) روپۍ (رجسټرډ نمبر ۲۷)

پښتانۀ نور د يو بل نه بېل نشي پاتې کېدے، افضل خان

نړۍ په يو عالمي اتحاد کښې د راغونډيدو لارې چارې لټوي

سوات (وحدت خبريال) د پښتونخوا قومي پارټۍ مرکزي مشر، پخواني وفاقي وزير او قام پرست لارښود په خپل يو بيان کښې وئېلي دي چې پښتون د يو وحدت نوم دے او غلور د بره سل کاله وړاندې يو استعماري قوت دا وحدت ځکه د يو سازش تر مخه ټوټې ټوټې کړو چې هغوی د دې ننګيالي اولس نه

پاتې صفحه اخر شپږم کالم

پاتې :: محمد افضل خان

خپله بدله اخستل غوښتل دا خبرې محمد افضل خان د جرمني د ښار کولن نه په واپس کيدو خپل کلي د روشخيله سوات کښې د سپين روږو يو لوې ډلې ته کولې. قامي مشر ووې چې اوس د ټولې نړۍ حالات داسې دي چې د قامونو تر منځه فاصلې ختميږي. د جرمني د يو کيدو نه پس هانګ کانګ هم تقريباً يو نيمه صدۍ پس بيا د چين لمنې ته لاړو. دا د دې خبرې واضح ثبوت دے چې نن د عالمي اتحادونو دور دے پښتانۀ نور ډيره موده د يو بل نه بېل نۀ شي پاتې کېدے. د ډيورنډ د کرښې اوس هيڅ قانوني حيثيت نشته ځکه چې د دې کرښې نه دواړو غاړو ته د يو نيکۀ اولاد اوسيږي. د يو کلتور، يوې ژبې خاوندان ژوند کوي. نو دوی به تر کومې پورې په خپلو کښې داسې ډلې ډلې او لرې لرې پراتۀ وي. محمد افضل خان ووې چې په جرمني کښې د پښتنو د يو والي د ورځې په مناسبت سره کيدونکې غونډه کښې د ګڼو قام پرستو، تنظيمونو نه علاوه د نورو افغان تنظيمونو غړي هم د ګڼو هيوادونو نه راغلي وو. او د هر يو کس په زړه کښې هم دغه ارمان وو چې هغه سباوُن به کله راځي چې د پښتون قام د سرې دا د تقسيم غوړځيدے وځي. دوی په دې لړ کښې په جرمني کښې د پښتون ټولنيز او اولس وليز ګوند مشر کبير ستوري ته خراج تحسين پيش کړو چا چې د دومره لوئي مرام د پاره په هر ډول چټک ګامونه اخستي دي. پخواني وفاقي وزير ووې نن چې نړۍ په يو عالمي اتحاد کښې د راغونډيدو لارې چارې لټوي د يوې کرنسۍ خبرې کيږي نو بايد چې پښتون اولس هم د خپل قامي وحدت د پاره سوچ و کړي. خپل ځان و کتې دا نۀ صرف د پښتون قام خپله ذمه واري ده بلکې د نړۍ د لويو قام پرستانو هم دا اخلاقي او سياسي ذمه واري ده چې د پښتنو د يو والي د پاره ټولې لارې چارې برابرې کړي. محمد افضل خان ووې چې زمونږ د اتحاد نه بغير او زمونږ د سوکالۍ نه بغير په ټوله ايشياء بالخصوص او په ټوله نړۍ کښې بالعموم امن نۀ شي قائميدے.

نهې (سه شنبه) ۱۵ جولائی ۱۹۹۷ء

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

چارشنبه ۸ اکتوبر ۱۹۹۷ء

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

ورځپاڼه پېښور

وحدت

د نړۍ نوی نظم د پښتنو څخه نوی سوچ او فکر غواړي

د شوروي اتحاد د ړنګېدو وروسته د دوو ستروخواکونو نظریه خاوروته وسپارل شوه چې نړۍ ئې په دوو برخو ویشلي وه او حتی د نه ښلېدونکي قانونو تر منځ ئې کرښه راښکلې وه، اوس په نړۍ کښې یو ستر ځواک باتي دے چې هغه د امریکا متحده ایالتونه دي. نړۍ د اقتصادي مفاداتو په بنسټ په کوچنیو او غټو وحدتونو یا برخو ویشل کیږي چې دې ته د نړۍ نوے نظم وائي. داچې د نړۍ د دې نوي نظم بنسټ اقتصاد دے نو په یوه منطقه کښې هغه ملکونه چې ګډ اقتصادي مفادات لري په یوه اتحاد یا سنډهې کښې راټولیږي. د ملکونو په منځ کښې جغرافیائي پولې خپل اهمیت د لاسه ورکوي چې بېلګه ئې اروپائي هیوادونه دي.

سیاست د اتحاد یا سنډهې د کټو د ساتلو د پاره منطقوي خوی پیدا کوي او فوځ د اتحاد یا سنډهې د امن په خدمت کښې راوستل کیږي د ا د پښتنو څخه هم نوے فکر او سوچ غواړي چې خپل سیاست ته سیمه ایزه (منطقوي) بڼه ورکړي او د ټولې منطقې سیاست ئې وګرځوي او په یوه غټ چوکاټ کښې د خپل قامي وحدت په لور روان شي.

ترکمنستان ته د پاکستان او افغانستان په خاورو کښې د تجارتي لار جوړېدنه زمونږ په سیمه کښې د سنډهې د جوړېدلو او ابادۍ نښه ده. د الاره مونږ ته دا هم راپه ګوته کوي چې د افغانستان او پاکستان مفادات په اوسني وخت کښې شریک شویدي. د مفاداتو شریکوالے د دوارو ملکونو تر منځ د نږدې والے ضرورت پیدا کوي او د افغانستان او پاکستان تر منځ د کنفډریشن بنسټ ګرځېدلے شي. ددې تجارتي لارې د باره چې نه یوازې د افغانستان او پاکستان په ګټه ده بلکې د مرکزي اسیا د نوو خپلواک شوو هیوادونو په ګټه هم ده په افغانستان او منطقه کښې امن بکار دے خو د امن د منځ ته راتګ څخه ایران او روسیه نیسي د ا ځکه چې ایران خپله د انرژۍ چینې لري. په دې کښې خانته تاوان ویني، چې په څنګ کښې د ترکمنستان د انرژۍ د چینو څخه کار واخستل شي نو د یوې خوا په افغانستان کښې بد امني جوړوي او د بلې خوا ددې هڅه کوي چې د اتجارتي لاره د ایران د لارې څخه تیره شي او هر څه ئې پخپله قبضه کښې وي. همدغه شان روسیه چې د ترکمنستان څخه ئې پخپله خاوره کښې د انرژۍ تلونه غزولي دي نه غواړي چې د ا انرژي بل ځائي کښې اخستونکي ولري او په دوی پابندي د ا انرژۍ قیمته شي ځکه چې هر څومره چې ددې انرژۍ پسې تقاضا زیاتیږي هغومره ئې بیه جګیږي.

لنډه داچې په افغانستان کښې اوسني جګړه د سنډهې او اقتصادي مفاداتو جګړه ده د یوې خوا د پاکستان او افغانستان او د مرکزي اسیا د نوو خپلواکو هیوادونو مفادات او د بلې خوا د ایران او روسي مفادات دي. په دې کښې د امریکا متحده ایالاتونه مهم رول لوبولے شي چې نه یوازې د نړۍ یوازنے ستر ځواک دے بلکې د خپلو ملګرو سره یو ځائي د انرژۍ ستر اخستونکے هم دے. د ایران له لارې څخه تجارتي لاره د انرژۍ د اخستونکو هیوادونو د پاره ډېره د خطرو ډکه ده ځکه چې ایران به ئې د خپلو اقتصادي ګټو د پاره په مختلفو بهانو بندوي او د خپلې انرژۍ خرڅلاو د پاره به بازار ګرم ساتي. د افغانستان او پاکستان په خاوره کښې لاره نه یوازې بې خطره او ددام ورده بلکې د افغانستان او پاکستان او مرکزي اسیا د هیوادونو د هوسایۍ او ابادۍ او په یوه سنډهې کښې راټولېدو بنسټ دے. دا نه یوازې د منطقې بلکې د ټولې نړۍ په ګټه ده ددې هدف د پاره په افغانستان کښې د جګړې او فوځي ډلو ټپلو د ختمولو تونده هله ځله بکار ده چې امن او ټینګښت منځ ته راشي او په دې توګه د ګې ګوندیزې پارلیماني اولسواکۍ د پاره شرائط برابر

لیک: ډاکټر کبیر ستوری

شي. چې ټول سیاسي ګوندونه د وطن په اباۍ کښې برخه واخلي او هر چاته پکښې ددې امکانات ورکړے شوي وي چې خپل سرېتوب (شخصیت) ته په ازادانه توګه وده ورکړي او هم پکښې ورونه قامونه (پښتون ازبک هزاره او تاجک) په فیډرالي بڼه کښې د ملک په سیاسي، اقتصادي، او کلتوري ژوند کښې عادلانه برخه ولري.

د نړۍ اوسنے تاریخي پړاو د اولسونو او قامونو تر منځ د صُلحې او وروروولۍ په هڅو ولاړ دے د جنګ جګړې او دښمنۍ ځائې صُلحه او وروروولي نیسي، واکمن بدلیږي او قامونه پاتې کیږي د قامونو په منځ کښې وروروولي او ښه ګاونډیتوب د نیکمرغۍ نښه ده. د افغانستان او پاکستان تر منځ کنفډریشن د ګډو مفاداتو د دفاع د پاره د وخت ضرورت دے. او د پښتنو د قامي وحدت په لور یو غټ ګام دے چې په سیمه کښې د صُلحې امن ټینګښت او هوسایي تضمین وي.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه وحدت پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

د دوشنبې (پیر) ورځ ۱۱ د ربیعه خور ۱۴۱۸ ه ق، ۲۴ وږي (سنبله) ۱۳۷۶ ه ش، 15 ستمبر 1997ء، 32 بادرو 2054ب. جلد 12، شماره 250

د ډاکټر کبیر ستوري «ژوندي خیالونه»

لیک: محمد اجمل خټک

څوک په رضا د مسلکه نه ځي
یا ډیر غریب شي یا د یار د غمه ځینه

د دې لیک په تندي لیکلې شوې لنډۍ یوه مشهوره ټپه ده او تراوسه پورې د پښتنی دنیا د زړه آواز دے ما ته نن د کبیر ستوري په تعلق را یاده شوه زمونږ دا ستورے د کونړ د طبعي ښکلا د لمنې نه د جرمنی د صنعتي تمدن د غرغور فضا ته رسولو کښې د یار د غم ډیره برخه ده البته یارې هیواد دے څکه ئې نن ټول ژوند یو داسې روښانه هنداره ده چې په کښې د ده د زړه، ذهن، فکر او عمل هر اړخ کښې د وطن مینه او د ملت درد جوت او تود ښکاري که دے تعلیم کښې لګیا وی که د روزی په تابیا مصروف وی نو «دست در کار او دل با یار روی» او چې دې دوران کښې څه وخت پیدا کړی هغې کښې هم د نوی تمدن او تهذیب په مست او رنګین ازاد ماحول کښې سیل، تفریح، او مزې چرچې نه کوی بلکې د هیواد او ملت د پاره ټول او زیار کوی د ذهن هر قوت، د قلم هر کش او د وخت هره شیبه خپل اولس کښې که هیواد کښې وی که بیرون دنیا کښې د وطن د مینې او خدمت جذبه راولړزوی ملی احساس پیدا کړی د بیداری وینه ګرمه کړی او د تس نس غیرتی اولس نه د قومی وحدت یو قوت جوړ کړی چې خپل جنت همسې وطن د کورنو او بهرنو غاصبانو د زېلو، لوټلو او خرابولو نه وساتی او د ژمکې په مخ ترې په رښتیا جنت جوړ کړی

په دغه لیونی مینه او رښتني هوډ په جرمنی او یورپ کښې هم ورخ او شپه لګیا دے د وطن والو د تیارولو راغونډولو او منظم کولو د نده ئې د عمر سره سمه خپله کړې ده د هیواد والو ذهن روښانه کولو او د مرام لاره رونډولو د پاره ئې قلم دلاسه غورزولے نه دے او لروبر پښتونخوا ته ئې هم ځان رسولے دے تر خپله وسه ئې د ملی تحریک او ژواک خدمت کړیدے او کوی تر دې چې د یو شاعر او انسان په حیث ئې احساس جمال د بشری حسن نه هم متاثر کړی نو زمونږ په ستوری د ملی ژوند د ښائیست د احساس چپه راشی او دے د ژوند په غرزو پرزو او د ادب او شعر په ذوق کښې د خپلې خاورې او اولس ترجمان شی رښتونے پښتون شی چې د شعرونو دغه مجموعه «ژوندي خیالونه» لکه د ده د نور شعری او نثری ادب زما د دې وینا ثبوت دے هر څوک چې ئې لولی دا خوند او رنګ به پکښې وینی

زه چې د خپل ښاغلی ستوری دا کتاب «ژوندي خیالونه» بیا بیا لولم نو هر ځل پکښې راته د ده د خپل ملی مرام سره د ژورې او عمری مینې خصوصاً د سوچه پښتو او سپڅلې پښتونوالې د غیرتی احساس او لیونی تړون داسې شعور او فن ښکاری چې په ښکلی رنګ کښې د خاورې ننګ او د وینې غورزنګ د مثالی اشعارو رنګینه او حسینه جامه اغوستی وی او س چې دا څو الفاظ لیکم نو د خپلې رائې د ثبوت د پاره هم راته ډیر اشعار راوړاندې شول خو زه چې خبره اوږدول نه غواړم نو هغه دلته نه لیکم او د دې کتاب په معنوی او ادبی اړخونو هم بحث کول نه غواړم «مشک انست که خود ببرید نه که عطار بگوید»

المختصر زمونږ د مسافر ستوری دا کلام «ژوندي خیالونه» په پښتو ژبه د پښتني وینې او مینې د پښتنو د ننني او پرونی زخمونو او سبانی ارمانونو او پښتونوالې د ژوند او مستقبل د پسرلی وږمې دی دلته به د ده دا شعر ضرور لیکم چې د خوشحال بابا نه واخلې د فخر افغان بابا او تر ستوری پورې د هر ننګیالی مشر کشر پښتون ارمان دے

دا ستورے د پښتون د خپلواکی به هله روڼ شی
چې واړه پښتانه په یو مرکز ټول شی
جرګه شی

مونږ دپاره هم الله کافی دے او هغه تر ټولو بهتر مدد ګارد ے (القرآن)

Daily wahdat Peshawar

ABC CERTIFIED

چیف ایډیټر
پیر سید سفید شاه همدرد

ورځپانه
وحدت
پېښور
پاکستان

ایډیټر
سید هارون شاه

رجسټرډ نمبر ۲۷

فون: 2214154 فیکس: 2214321

شنبه (خالی)، 25ربیع الاول،1428هـ ق،1جېټ، 2063، جلد نمبر 32
14 اپریل2007ء، 25وری (حمل)1386هـ ش، شماره 100، بیعه 5 روپۍ

۱۴ اپریل ۲۰۰۷ء

داروانښاد ډاکټر کبیرستوری د دوهمبی تلین په مناسبت جوړې شوې غونډه کښې افضل خان لالا پروفیسر جهانزیب نیاز، پروفیسر ډاکټر اعظم او ډاکټر شیرزمان طائزے په ستیج ناست دی.

دپښتنو قامی وحدت سره پښتو ژبه او کلتور وده کولے شی، افضل خان لاله

پښتانه په ځوېر خوېشل شوی او ددوی ترمینځ درانښکل شوو کرښو د رسمی کولو هڅې روانې دی

پاکستان کشمیر کښې دازغن تار غزولو مخالفت او په افغان پوله ئې دغزولو پخپله وړاندیز کوی

دکبیرستوری دتلین په مناسبت جوړې شوې غونډې نه مختار یوسفزی، جهانزیب نیاز، پروفیسر شاه جهان، قیصر خان او نورو هم تقریرونه وکړل

پېښور (مدثر شاه) پښتنو چې ترڅو قامی وحدت نه وی ترلاسه کړے ترهغه پښتون کلتور او ژبه وده نه شی کولے. د قامی یوالی دپاره د ډاکټر کبیرستوری خدمات او زیار د هیریدو نه دی او باید ټول پښتانه دکبیرستوری دغه لار خپله کړی. دا خبره د عوامی نیشنل پارټۍ مشر افضل خان لاله تیره ورځ د نومیالی سیاست وال، پوهان، لیکوال شاعر او څېړن کار کبیرستوری دوهمبی تلین په مناسبت دعالمی پښتو کانګریس د سیوری لاندې جوړې شوې، غونډې ته دخطاب په وخت وکړه. غونډې ته د پښتونخوا ملی عوامی پارټۍ صوبائی صدر مختیار یوسفزی، دعالمی پښتو کانګریس چیئرمین پروفیسر جهانزیب نیاز، پروفیسر شاه جهان، قیصر خان ایډوکیټ، معظم خان، میرمن معراج همایون، ډاکټر انور ظفریاؤ نورو ګڼو لیکوالو شاعرانو او سیاستمدارو وینناوې وکړې. په دې موقعه افضل خان لاله ووئیل چې کبیرستورے هغه سیاست وال، ادیب او څېړن کار ؤ چې خان له ئې هدف ټاکلے ؤ او د دغه هدف ترلاسه کولو دپاره ئې نه ستړې کیدونکې مبارزه کوله. دهٔ زیاته کړه چې زمونږ بدبختی ده چې مونږ په څو ټوټو ویشل شوی یو او دپښتنو ترمینځ راښکل شوو کرښو ته د رسمی شکل ورکولو هڅې روانې دی. افضل خان لاله ووئیل چې نن هند پاکستان نه شکایت کوی چې پاکستان په کشمیر کښې مداخلت کوی او غوښتنه ترې کوی چې دکشمیر سرحد باندې دې ازغن تار وغزول شی. خو پاکستان ددغې تار مخالفت کوی. دغه رنګ افغانستان هم ګیله من دے چې پاکستان په افغانستان کښې لاس وهنه کوی نو په دې موقعه پاکستان افغانستان ته وړاندیز کویچې باید په پوله ازغن تار ولګول شی. چې مقصد ئې دا دے چې د ډیورنډ کرښه رسمی بڼه ومومی. دهٔ ووئیل چې قامی وحدت ترلاسه کول زمونږ قانونی او ائینی حق دے. او افغانستان ته د امریکایانو په راتلو دې منطقه کښې دبدلون نخښې په واضحه ډول ښکاری. د ډاکټر کبیرستوری د تلین په موقعه جوړې شوې غونډې ته د پښتونخوا ملی عوامی پارټۍ صوبائی صدر مختیار یوسفزی ووئیل چې مذهبی ګوندونه دپښتون ثقافت تباه کول غواړی.

نن په ټانک حملې کیږی، بنو کښې اور بل دے او دپښتنو دښمنان دلته داسې حالت جوړول غواړی لکه څنګه چې څه موده وړاندې افغانستان کښې وو. د ډاکټر کبیر روح مونږ نه غوښتنه کوی چې ددې مسائلو دمخنیوی دپاره مونږ شریک غورځنګ جوړ کړو. غونډې ته قیصر خان ایډوکیټ ووئیل چې د پښتون کلچر دپاره د ډاکټر کبیر خدمات ځلنده دی. نن د پښتو موسیقۍ سره د ترلو خلقو بې عزتی کیږی. چې دا نهٔ یوازې ددغه خلقو بې عزتی ده بلکې ټول پښتون قام او کلتور ته سپک کتل دی. مونږ باید په دې خبرو خاموشه پاتې نهٔ شو. د ډاکټر کبیرستوری پخوانی ملګری ډاکټر انور ظفری په دې موقعه ووئیل چې ډاکټر کبیرستورے یو نرم او ساده ژوند تیرونکے انسان ؤ. په سیاسی ژوند کښې هغه سره ډیر رازونه وو. خو خپلې مفکورې سره دومره مخلص ؤ چې ډیر رازونه ئې قبر ته ځان سره یوړل. دهٔ ووئیل چې د ستوری دغه تحریک دې جاری وساتل شی. په دې موقعه ګڼو شاعرانو ډاکټر کبیرستوری ته د عقیدت پیرزوئنو لړی کښې خپل کلامونه واورول. د غونډې په پایې کښې د عالمی پښتو کانګریس لخوا ورځپانې وحدت ته دپښتو ادب او کلتور د خدماتو په اعتراف ستورے ایوارډ ورکړل شو. دغه رنګ ددهٔ نور ایوارډونه پروفیسر جهانزیب نیاز او اسدالله دانش ته هم د دوی د ادبی او فرهنګی خدماتو په اعتراف کښې پیش کړے شول.

ورځپانه وحدت پېښور

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د ورمبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

بیعه څلور (4) روپۍ

رجسټرډ نمبر ۲۷

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

شنبه (خالي) (3) 19 مئی 2001ء

د ډاکټر کبیرستوری «ویره»

دشپې پهٔ خوره غیره کښې خاموشي اړخونه بدلول. ولې پهٔ دغه خاموشي کښې دناقرارۍ یو داسې کیفیت زهٔ پهٔ سخه اخستې وم چې ماورله دلفظونو لټون نشو کولې. دټولې ورځې د تودو سړونه پس مایله ډېره لګولې وه اوپهٔ دغه خاموشي کښې مې د اوده کیدو کوشش کولو څومحله مې سترګې پټې کړې. ولې بیا به مې لاشعوری طورسترګې پرانستې. ماپهٔ توره تیاره کښې ګیرچاپیره وکتل. ناڅاپې مې داسې محسوسه کړه لکه چې د کمرې دروازه چا خلاصه کړې وه. دزړه درزامې سیواشوه.

سری مې اوچه کلکه شوه. اوسترګې مې نورې هم وازې کړې. پهٔ کمره کښې ما د چا موجودیت بیابیا محسوسوله. محله مې اراده وکړه چې پاځم اوبجلی بله کړم. خو هر اندام مې کلک ونختو. پهٔ ټول وجود مې نری نری خوله راماته شوه. ماهیڅ فیصله نشوه کولې. پهٔ زورمې سترګې پټې کړې. دیوساعت دپاره مې دغه وهم او دغه ویره هیره کړه ولې ساعت پس مې بیا د دروازې اواز محسوس کړو. داځل چې مې پهٔ تیاره کښې وکتل نو یو غټ پټ سړے راته مخامخ ولاړ وۀ. مادهغه سترګې نشوې

څو لیدلے. خوچې پهٔ بق بق ئې وخندل نو مائې پهٔ توره تیاره کښې لوئې لوئې غاښونه ولیدل. چې څومره کلمې راته یادې وې هغه مې پهٔ ځان چف کړې. خو «دوارخطایی» او «ویرې» پهٔ وجه پوهه نشوم چې کومه کلمه مې کله ووئیله زړه راته وئیل چې «چغې کړه» ولې بیا د دخلې نه مې اوازچرته وتو ټوله شپه مې پهٔ داسې حال کښې تیره کړه. چې رڼا ولګیده نوپهٔ وارخطایی مې دروازې ته وکتل دروازه هم هغسې بنده وه. مادشپې

نه بنده کړې وه. پهٔ کمره کښې مې دچاد پښوخاپې ولټول خو هیڅ هم

کتابونه اتئي

(لائق زاده لائق)

نهٔ وو. مایوه لپه اوبهٔ وڅښې او دیوې اوږدې ساه اخستو سره مې دومره قدرې ووې «چې بلا وه بړے ئې نهٔ وۀ»

داتولې خبرې دپښتو ژبې شاعر او دسائیکالوجی دعلم ډاکټر کبیرستوری پهٔ خپل کتاب «ویره» کښې راغونډې کړی دی. ډاکټر کبیرستوړے که یوخوا دپښتون قام پرست پهٔ حیث پیژندے شی نوبل خوائې پهٔ پښتو شاعری کښې د «قلم توره» او «ژوندی خیالونه» ډیرلوئې ارزښت لری پهٔ دغه شعری مجموعو کښې ډاکټر کبیرستوری دهرډول طبع ازمائی کړې ده. خو مجموعی طورئې

دخپل قام او دخپل اولس غم ژړلے دے. دپښتون دسباون اسیدونه ئې پهٔ زړهٔ پورې ټینګ نیولی دی. د مایوسی پهٔ دغه تورتم کښې ئې درجائیت لمن ټینګه نیولې ده دغه ځانګړی انداز ډاکټر کبیرستوری ته یو اوچت مقام وربخښلے دے.

ډاکټر کبیرستوړے دساه پوهنې سائیکالوجی دعلم ماهردے او چې څنګه دانسانی نفسیاتو پحقله علم لری دغه رنګ دشعر پهٔ ژبه ددغه نفسیاتو ترجمانی هم کولے شی. دشاعری هوښیارتیا سره سره ددوی کتابونه «دهوښیارتیاتله» او «ژبساپوهنه» دسائیکالوجی پهٔ حواله پهٔ پښتو کښې دانفرادی حیثیت کتابونه دی. خو ددغه ټولو ادبی کوششونو نه یو اړخ نن مونږ د ډاکټر کبیر ستوری کتنه د «ویرې» پهٔ ائینه کښې کوو.

ویره پهٔ یوسل اولس مخونو خور کتاب دے چې پهٔ یوداسې

دابلا. داویره داوهم او داګمانونه زمونږ دلاشعور نه شعورته راځی او قدم پهٔ قدم زمونږ دژوند پهٔ لاره کښې خنډان کیږی. سوال دادے چې ویره څهٔ شے دے دا لهٔ کومې لاشعورته راځی او کوم هاغه عوامل دی چې پهٔ ویره کښې نوره هم اضافه کوی. کومې ددغه لارې چارې دی چې مونږ وهمونو او ګمانونو ددې زندان نه ویستے شی.

ورځپاڼه
THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
پېښور
وحدت

د ډاکټر کبيرستوري «ويره»

(خالي) (3) 19مئي 2001ء

موضوع ليکلې شوې ده چې زمونږ داسروزه ژوند سره ډېر ژور تعلق لري. په طبي لحاظ سره که وکتې شي نو په سلو کښې يو کم سل مريضان د «وهم» شک، او گمان» له ويرې مريضان دي په دې کتاب کښې دهاغه ټولو عواملو احاطه شوې ده د کومو په وجه چې دارقم حالات مخې ته راتلې شي. په دې لړ کښې ډاکټر کبيرستوري دهاغه ټولو پوهانو دافکارونه فائده اخستې ده چاچې دتجربو او څېړنو په ذريعه د ويرې عواملو لټولي دي په دغه پوهانو کښې د «فرايد»، «يونگ» «ويلهم» او «الفردادلر» نامې د ذکر ور دي چاچې دانساني دژوند په دغه اړخ څېړنې کړې دي او داسې نتيجوته رسيدلي دي چې دهغې په تناظر کښې مونږ کولې شوچې دخپل ژوند دويرې ترهې دغه زهرژنه تبه په اسانه لرې کړې شو ځکه چې داژوند.. داورځې شپې ډېرې مختصرې دي چې په دې کښې دسړي سره يوه لاشعوري ويره ملګرې شي نو بيا دا ژوند دالمحې داورځې شپې ډېرې گرانې شي. نو غوره خبره داده چې دمکمل اعتماد او حوصلې په بنياد دحالاتو مقابله وکړې شي.

د ډاکټر کبيرستوري «ويره» په دې وجه هم ډېر انفرادي کتاب دی چې تراوسه پورې په دې موضوع چاليکل نه دي کړي. او بيا په خصوصي توګه دغربي پوهانو دافکارو ژباړنه ډېره کمه شوېده. ولې محترم ليکوال دخپل علميت او پوهې په بنياد دغه گرانه ډېره اسانه کړې ده او په ډېره روانه پښتو کښې ئې د «ويرې» په حواله ډېر کټوريکل کړې دی.

«ويره» ټول ټال «شپږويشت» موضوعات لري چې په کښې دڅېړنکارو هاغه ټول ژورمشاهدات هم شامل دي. د کومو په ذريعه چې دامعلومه کړې شوه چې يوانسان ولې ويره کوي. او په کوم حال کښې کوم قسم ويره سينځ ته راځي په دې کتاب کښې د مثالونو په ذريعه دويرې دمختلفو حالاتو ذکرشوېدې. دغه رنگ يولوستونکې د کتاب په لفظونو کښې دننه دخپل ځان مشاهده کولې شي.

د کتاب په اخرى برخه کښې ډاکټر کبيرستوري ديوې سوال نامې په شکل کښې داسې جدول ورکړې دې کوم چې ددې فيصله کوي چې يوانسان څومره ويره کوي يا هغه څومره دروغ يا رښتيا وائي دسوالونو ځوابونو دا تسلسل ډېر خوند ور او په زړه پورې دی. ځکه چې دهرسوال سره لوستونکې دخپل ذات په هنداره کښې دځان ژوره کتنه کوي. او چې کله ټول سوالونه حل کړي نو په اخره کښې بياد فيصلې تعين کولې شي.

دپښتو ژبې پښتوادب لمن دداسې قسم کتابونو نه بيخي خالي ده او حقه خبره داده چې مونږ دادب لطيف دتخليق سره سره دداسې تحقيقي کتابونو ډېر زيات ضرورت لرو ځکه چې ژبه هله دسيالو سره سياله کېدې شي چې هغه دنورو ژبو دتخليقاتو او تحقيقاتو نه استفاده وکړي. زمونږ د اولسي ژوند په مقابله کښې دنړۍ قامونه ډېر په وړاندې تلي دي. او هاغه منزلونو ته رسيدلي دي د کومو په لار چې زمونږ ډېر مزل پاتې دی. دامزل مونږ په ژباړنو رالنډولې شو ځکه چې داسې به دپښتو لوستونکي ددغه نورو قامونو دپوهانو د مشاهداتونه خبرشي. ډاکټر کبيرستوړې چې دژوند په ټولو زموږو پوهه دې. د اهنرلرى چې دخپل مطالعې او دخپلې پوهې ټول اړخونه دلوستونکو سره شريک کړي. داځکه چې ډاکټر کبيرستوړې خپل اولس خپل قام سرلوړې ليدل غواړي. او دغه سرلوړي په علم کښې ده. په پوهه کښې ده کوم قامونه چې دعلم په کالوځان سنگار کړي نودغه قامونه بيا سيالي کولې شي.

«ويره» په پښتو ژبه کښې يو داسې کته وره اضافه ده چې هرچاته خپله ائينه په لاس کښې ور کړي. په دې خيال په دې غرض چې هرلوستونکې د کتاب د ټکو سره سره دخپل زړه په درزيدو هم نظرولري او دافيصله په خپله وکړي چې په عملي ژوند کښې کومه ويره دهغه ملګرې ده.

ډاکټر کبيرستوري دمختلفو اعصابي مرضونو د ذکر سره سره دهغې د علاج په حقله هم تفصيل ښودلې دې او ځنې هاغه دوايانې ئې هم ذکر کړي دي کومې چې دويرې په حال کښې مدد کولې شي. ډاکټر کبيرستوري چې دخوشحال بابا دويرې په حواله کوم شعرليکلې دې زه داخپله ليکنه هم په دغه شعرراغونډوم چې

زه خوشحال کمزوړې نه يم چې به ډار کړم
په ښکاره نعرې وهم چې خلۀ ئې کړه.

info@dailywahdat.com.pk
PH:091-2214154-2562239 USA:+15712751612 MOB:0332-9051440
ISLAMABAD:0333-5168131 KARACHI:0322-4098298 LAHORE:0333-918160